

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za eno leto naprej . . . K 180—
za pol leta . . . 80—
za četrt leta . . . 45—
za en mesec . . . 15—
Zatrosnost vsakega K 240—
Sobotna izdaja: . . .
za eno leto . . . K 30—
za tri mesece . . . 35—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarica (39 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 39/9 mm K 15
Izhaja vsak dan izvenredno po
nedeljem in dan po prazniku
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirski se ne vračajo; neizbrani pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 80, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bozn.-herc. 7563.

Pred odločilno bitko.

Priloge za volilni boj so končane. V
18 urah bo videla dežela vsajati organizirane
čete naših volivcev. Čela Slovenija bo odme-
vala od korakov krščanskih vojnih trum, ki
se podajajo v bitko. Slovenska ljudska stran-
ka bo razvila v dveh dneh svojo veliko napa-
dalno silo in pogazila v naskoku svoje sovraž-
nike. Sami proti vsem, bomo porazili v ne-
deljo vseh pet nasprotnih strank naše dežele.

Razpoloženje organiziranega krščanskega
ljudstva je bojovito, kakor malokdaj. Kajti v
ljudstvu živi jasno in odločno zavest, da je
gospodarski in politični napredek slovenskega
ljudstva zgodovinsko delo Slovenske ljudske
stranke. Neizbrisno živi v duši ljudstva za-
vest, da je ugled, ki ga uživajo Slovenci v
Jugoslaviji radi svojega smisla za gospodar-
sko in prosvetno organizacijo, za red in di-
sciplino, plod tridesetletnega pozitivnega dela
Krekove stranke. Nikdar ne more slovensko
ljudstvo pozabiti, da je ime voditelja ljudske
stranke zaslovelo med Čehi, Poljaki, Rusini
in Nemci in se razširilo po celim svetu. Nikoli
ne more biti pozabljeno, da je v viharjih sve-
tovalne vojne sredi najhujšega germanskega
militarizma dvignil zastavo osvobodjenja vodi-
telj ljudske stranke. In koga je Slovenija v
časih svoje največje stiske obsula in pokrila
s cvetjem, koga je čela dežela z Ljubljano na
čelu v svojem zgodovinskem trenutku nosila
na svojih rokah, če ne današnjega voditelja
ljudske stranke! Kdo je bil tisti, ki ga je celo-
kupni slovenski narod ob povratku iz tujine
sprejel kakor kralja — odrešenika, če ne se-
danji voditelj ljudske stranke! Na čigavem
grbu je plakala v bolečini in neutešni žalosti
cela Slovenija z vsemi svojimi strankami in
strujami, če ne na grobu velikega voditelja
ljudske stranke.

Dejanja so dala ljudstvu zaupanje in vero
v slovensko ljudsko stranko. Zato verujejo
mnogič neomajno, da se bo ljudska stranka
najbolj močno in zvesto borila za samoupravo
Slovenije, in da bo znala avtonomijo naše de-
žele tudi odločno braniti. Naša dežela se za-
veda, da bo boj za avtonomijo in proti njej
odločil vse. Zato se obračajo oči našega ljud-
stva v Slovensko ljudsko stranko, ki se je z
vso močjo vrgla v boj za to zahtevo naše
pokrajine.

Ljudstvo se je zgrnilo okoli naših zma-
goslavih zastav in je poverilo stranki zgo-
dovinsko nalogo, da izvojuje in zagotovi Slo-
venem v Jugoslaviji gospodarsko in politično
samoupravo, da zajame Slovencem v Jugo-
slaviji oni ugled in vpliv, ki temu delavnemu
in iniciativnemu plemenu po njegovem polo-
žaju in njegovi nadarjenosti po vsej pravici
pritoja. Ljudstvo in njegova inteligenca se
zaveda, da je zmaga Slovenske ljudske stran-
ke v teh volitvah zgodovinsko potrebna. Slo-
venska inteligenca vseh struj razume in ve,
da so v danih razmerah koristi slovenske kul-
ture in njenega razvoja navezane na usodo
ljudske stranke, navezane na zmago te stran-
ke pri volitvah. Da pridejo Slovenci v Jugo-
slaviji do besede in primerne vpliva, to
zahtevajo tudi koristi Jugoslavije same. Bila
bi neizmerna škoda za našo državo, ako bi
naše malo, a močno plemo ne moglo uvelja-
viti svoje osebnosti v jugoslovanskem držav-
nem, gospodarskem in kulturnem življenju.
Od vpliva Slovencev v Jugoslaviji je pa tudi
znatno odvisna usoda še neosvobojenih Slo-
vencev v Italiji in na Koroškem. Zato je vo-
lilni boj Slovenske ljudske stranke obdan z
zgodovinskimi sijajem.

Ta zavest daje našim pristašem pogum,
napolnjuje jih z odločnostjo, nosi v njih vrste
discipline, neti v njih bojovitost in ta zavest
bo združila v dveh dneh sovražno fronto. V
nedeljo bodo naše organizirane armade izvo-
jevale na jurš svojo zmago nad vsemi sovraž-
niki delavnega ljudstva.

Prognoze volilnih uspehov.

Hrvatska pučka stranka in Slovenska ljud-
ska stranka korakata sijajni zmagi na-
sproti.

Volilni boj se vrši v znaku razpadanja
in razkrajanja vseh večjih strank, edino
Slov. ljudska stranka in Hrvatska pučka
stranka, ki imata isti program, sta častna
izjema in njune vrste se od dne do dne
množe. Kar je resnega, kar je poštenega,
stopa listoma v ljudsko stranko.

Demokratije.

Dosedaj v narodnem predstavništvu
najmočnejše zastopana Demokratska stran-
ka nudi žalosten pogled. Ta stranka, v ka-
teri so bili združeni velekapitalisti, verž-
niki in izvozničarji, korupcionisti in abso-
lutisti vseh treh plemen, gre naravno, pa
hitro svojem pogrebu nasproti. Kar bo de
od te stranke pri volitvi v konstituantno še
ostalo, bodo rešile srbijske stranke sa-
mostalcev, naprednjakov in takozvanih li-
beralcev, katerih poslanci so se v narod-
nem predstavništvu spojili s Pribečeviče-
vimi demokrati, pa sedaj radi tega tudi
močno trpijo. Ne samo da jih ljudstvo za-
pušča, tudi njihovi voditelji se lasajo med
seboj za mandate. Preveč kandidatov,
premalo njihovih volivcev. V Belgradu so
raditega kar štiri demokratske volivne li-
ste, tudi v Črni gori imajo vsled lova za
mandati štiri glasovalne liste in skoro v
vseh večjih okrajih po dve. Tako se ce-
pijo. Le v Sloveniji so v strahu, da ne do-
be niti enega mandata, stari in mladi po-
stavili skupno listo, pa so njihove šanse na-
ravnost obupne. Tega pa en del njihovih
somišljenikov ni prenesel in je ustanovil
lastno stranko, Narodno socialno stranko.
Demokratije so onemogočali v narodnem
predstavništvu skupno in uspešno delova-
nje in nosijo vso odgovornost za nedelav-
nost začasnega narodnega predstavništva.
Zato pride zanje 28. novembra sodba in
obredba ljudstva.

Radikalna stranka.

Radikalna stranka, največja srbska
stranka, ima za seboj med Srbi najslavnej-
šo zgodovino. Ona je dala Srbiji modernej-
šo ustavo, rešila kmetstvo vprašanje, orga-
nizirala odpor proti zunanji sovražnikom
in dvignila Srbijo tudi materialno. Značil-
no za moralo demokratov je, da so v na-
rodnem predstavništvu odrekli radikal-
cem zasluge za osvobodjenje srbskega ple-
mena in ujedinjenje Srbov, Hrvatov in
Slovencev in so to pripisovali v prvi vrsti
sebi; danes pa demokratska »Pravda« agi-
tira — sicer neuspešno — proti radikal-
cem, da so oni vodili vojsko, da so zanje
odgovorni, da so radikalcem s svojim ge-
slom, da se naj država razširi celo do Čr-
nega morja, zakrivil vojsko. Kljub taki
volilni agitaciji demokratov ima radikalna
stranka najlepše šanse in se bo število ra-
dikalnega kluba dvignilo skoro za polovico
dosedanjih članov. V Srbiji in Bosni bodo
relativno najmočnejša stranka, v Vojvo-
dini pa bodo imeli absolutno večino. Tako
jo presojajo resni politiki različnih strank
v Belgradu. Vendar se pa tudi pri tej
stranki kaže cepljenje, ker imajo tako v
Belgradu kakor tudi sicer v Srbiji in Bosni
v več okrožjih po dve volilni listi.

Ljudska stranka.

Kar je med Hrvati in Slovenci realno
mislečega, zdravega, resnega in nepokvar-
jenega, stopa v vrste Ljudske stranke. Na-
tolcevanja demokratskih listov zdrave
sodbe naroda niso mogla zapeljati. Široki
sloji ljudstva instinktivno čutijo, kam da

spadajo. Nobena druga stranka v
celinašidržavi ne dobiva med nara-
dom tako hitro in trdnih tal kakor Ljudska
stranka. Jugoslovanski klub bo po prvi
borbi narastel od 19 na 49 do 51 članov.

Radičeva stranka.

To je stranka, ki ščegeta ljudstvu
ušesa, pa je mogoča le med tistim delom
hrvatskih kmetov, ki je politično popolno-
ma nezrel, ki posluša navidezno lepe bese-
de, pa vodi narod v največjo nesrečo. To
je stranka, ki je prvi mah precej pridobila,
ki pa je zapisana politični smrti. Že danes
treznjejši del te stranke, ki je za vsako po-
zitivno delo nezmožna, zapušča zopet
stranko in prehaja v vrste Ljudske stran-
ke ali pa se pripravlja, da ustanovi novo
stranko.

Hrvatska zajednica.

V njej so po geslu »vsi Hrvati skupaj«
združene različne manjše skupine, ki so
štele v narodnem predstavništvu v Narod-
nem klubu 27 članov. Ta stranka, sestav-
ljena iz skupin z različnim kulturnim, go-
spodarskim in političnim naziranjem, mo-
čno nažaduje; njeni prejšnji oboževalci
prestopajo k Ljudski stranki.

Socialisti in komunisti.

Socialisti so v svojih upih med vojno
močno varani. Njihova moč ni narasla, ka-
kor je bilo to pričakovati v dobi splošne
nezadovoljnosti, zakaj stranke, ki imajo
socialni program in izkoriščajo to razpolo-

ženje mas z neplodnim kritikovanjem,
imajo sicer privlačno silo. Toda delavske
mase so videli, da so se socialistični vodi-
telji dosledno družili s korupcionisti, z de-
mokrati, in da so veliki samo v kritiki dru-
gih, da pa sami ne znajo nič ustvariti, ko
pridejo na vladno krmilo. Zato je večji del
njihovih pristašev odpadel in prešel k še
večjim kričavcem, h komunistom, ki jih vo-
dijo neresni ljudje, ki so vstopili v te vr-
ste zato, da bi sploh imeli kako vidno
vlogo, ki bi je v nobeni drugi stranki ne
mogli imeti. Po prvem poletu se je pa ko-
munistom zlomila ena perut. Pustolovščina,
s katero so v Rusiji spravili komunisti
po prvotnih navideznih uspehih državo v
strašno stanje in narod v največjo revščino
in obup, je dala mnogim mnogo misliti.
Kar je v njihovih vrstah ljudi, ki so iz ne-
kega idealizma sprejeli neizvedljivo boljše,
viški program, zapuščajo zopet komuniste.
Voditelji srbijskih komunistov Lapčević
je izstopil iz stranke in misli ustanoviti no-
vo socialno stranko. Za socialiste ne mara
več, komuniste in njihovo nasilno taktiko
obsoja in išče zato novih potov v socialni
politiki.

Slovenska ljudska stranka pa stoji
trdno, neomajno. Vrste Ljudske stranke se
množe po celnem našem jugu in prepričani
smo, da bo njen trezen, realen, zares ljud-
ski program odnesel v bodočih letih zma-
go tudi v Srbiji.

V boj za zmagovito S. L. S.!

Za avtonomijo, enakopravnost in socialno pravičnost!

Dr. Tavčar ostane v Ljub- ljani.

Kljub dementiju g. župana dr. Tavčar-
ja se slišijo v demokratskih vrstah zatreje-
vanja, da se dr. Tavčarjeva kandidatura ne
smatra za resno, ampak je samo slamnati
kandidat. Dr. Tavčar bi šel enkrat ali dva-
krat v Belgrad, ako bo izvoljen, potem pa
se bo odrekel mandatu. Ker je izvrševanje
poslanskega mandata v Belgradu združeno
z velikimi fizičnimi napori — huda vožnja,
nenavadna hrana, slaba stanovanja itd. —
ta stvar ni za starejšega in bolehnega člo-
veka. Saj se je v narodnem predstavništvu
odrekel mandatu celo g. dr. Triller, ki je
krepkejšega zdravja. Sicer bi pa moral g.
župan tudi odložiti mesto župana ljubljans-
kega, ker župana in poslanca hkrati ne
bi mogel opravljati, kakor bi mu velevala
dolžnost. Zato prav radi verjamemo, da se
je g. župan dal kandidirati samo raditega,
ker utegne na svoje ime zbrati več glasov
kakor na ime bivšega trgovinskega mini-
stra dr. Kramerja, ako bi bil ta nosilec
liste.

Somišljeniki! Skrinjica SLS na Kranjskem je na tretjem mestu. Spustite vsi krogličico v tretjo skrinjico!

Nečuvstvo zlorabljanje uradne oblasti.

Zadnje dni so vrgli liberalci v svet kot
posebno učinkovito senzacijo laž, da je dr-
žavno pravdnštvo uvedlo zoper dr. Gosar-
ja kazensko preiskavo zaradi hudoodelstva
po § 85. srbskega kazenskega zakona. Z
veliko trobento trobijo v svet v veliko ra-
dost svojim pristašem o 20 letni robiji (je-
č), ki čaka dr. Gosarja. Povedali smo že,
da je dr. Gosar zagrešil edinele ta grozni
zločin, da je s svojim energičnim in ne-
ustrašenim nastopom rešil kakih 3000 slo-
venskih fantov in mož iz ruskega ujetni-
štva, kjer bi počasi morda do zadnjega po-
ginili, ako bi obveljala volja defraudanta
Milana Pluta, ki je danes urednik »Jutra«
in »Domovine« in ki je hotel takrat 97. pe-
polk kratkoma prodati.

Sedaj pa se nam poroča iz kroga naših
pravnikov še to-le, kar mora zanimati na-
šo naiširšo javnost:

Jutro, »Slovenski Narod«, Domovi-
na, torej listi, ki jih pišejo sami liberalni
doktorji, pravijo, da se je uvedla sedaj zo-
per dr. Gosarja kazenska preiskava zaradi
zločina po § 85. srbskega kazenskega za-
kona. Glavni urednik »Jutra«, bivši na-
menstnik ministra za pravosodje dr. Kra-
mer in sedanji poverjenik za pravosodje
dr. Zerjav sta menda popolnoma pozabila,
da je objavil naš »Uradni list« dne 24. av-
gusta t. l. v št. 98 ukaz o amnestiji, ki pra-
vi, da se zaradi dejanj, ki spadajo v IX. ali
X. poglavje srbskega k. z. (§ 85. spada v
IX. poglavje tega zakona!), sploh ne sme
nikče zasledovati in da se mora vsako radi
teh dejanj že uvedeno kazensko postopa-
nje takoj ustaviti.

Tako se glasi ukaz o amnestiji, podp-
san od regenta Aleksandra, datiran v
Belgradu z dne 18. avgusta 1920 in oprem-
ljen s št. 29.971.

Jasno je torej ne samo za vsakega
pravnika, ampak tudi za vsakega laika, da
je vsaka obtožba zoper dr. Gosarja popol-
noma nemogoča, četudi bi bil dr. Gosar
kaj pregrešil, kar pa ni, kakor smo že do-
kazali. Če se je našel res državni pravdnik,
ki je predlagal, da se uvede zoper dr. Go-
sarja kako kazensko postopanje, se je to
moglo zgoditi edinele na popolnoma proti-
zakoniti ukaz poverjenika za pravosodje
dr. Zerjava, ki po receptu grofa Tisze zo-
rablja svojo uradno oblast v volivne na-
mene demokratske stranke. Za to svoje
dejanje bo dajal poverjenik za pravosodje
dr. Zerjav in tudi tisti, ki se je dal morda
od njega v politične namene zlorabiti, da
krši zakon, odgovor ne samo pred jav-
nostjo, ampak tudi pred sodiščem. Kajti
zakon velja tudi za poverjenika za pravo-
sodje! Dr. Zerjav sme pričakovati nov
»Agro-Merkur«.

Somišljeniki Slovenske ljudske stranke, za nas velja volilna dolžnost!

Pred smrtno uro.

Včerajšnji »Narod« piše: »Na najbolj
nedostojen način vodita volivno borbo kle-
rikalna in narodnosocialna stranka. To
dokazujejo njihovi listi, ki so polni naj-
ostudnejših obrekovanj in natolcevanj,
polni surovih osebnih napadov, polni naj-
podslejših obdolžitev in očitani. Obe stran-

Volilnim odborom SLS! Somišljenikom!

Na vsakem volišču poskrbite, da bomo imeli v bližini volišča volilni
lokal, kjer se bodo lahko naši ljudje zbirali.

Poskrbite dalje za prostore, kjer bodo naši volivci čakali, če bi bil na
volišču slučajno naval.

ki čuti svojo slabost, zato kričita in vpijeta, da bi s svojim krikom privabila v svoj tabor vsaj nekaj nerazsodnih kalinov. Toda danes so volivci strankarsko že tako trdno opredeljeni, da klerikalcem in socialcem tudi to sredstvo ne bo uspelo. Obe stranki bosta dosegli prav nasprotno: Volivci bodo uvideli, da je med vsemi strankami najpoštenjša jugoslovanska demokratska stranka, ki v volivni kampanji ne uganja nobene demagogije in se v boju poslužuje vseskozi dostojnih in poštenih sredstev. JDS se pač zaveda svoje idejne moči, za to ji ni treba tolči na veliki boben, še manj pa operirati z blatom in gnojnicole — Pošteni ljudje so osupnili, ko so to brali. Vsa javnost ve, kako dostojno in stvarno je SLS vedla sedanjio volivno kampanjo. Dasi je SLS n. pr. dobro vedela za afero kandidata JDS Brezigarja, je ni spravila na dan niti bi jo bila. SLS je dajala »demokratski« stranki priliko, da se stvarno bori z nami na podlagi obojestranskega političnega programa. Volitve v konstituantno so preveč resna stvar, da bi se vmešavale vanjo osebne zadeve in zadevice gg. kandidatov. Saj je bil že enkrat čas, da se neha z metodami političnega boja iz prejšnjih časov, ako nam je resno za kulturni napredek našega ljudstva. Tembolj ker je ljudstvo takega boja s kolom in poštenom do grla sito in od strank zahteva, da nastopijo z načeli in delom, ne pa z zabavljanjem in oblatenjanjem oseb. Prvi, ki so začeli napadati »demokrate«, so bili listi narodnosocialne stranke. Mi pa smo se izogibali takih sredstev celo še potem, ko je NSS začela udrihati po svojih nasprotnikih s pogrevanjem njihovih afer. Sele ko je »demokratsko« časopisje v svesti si svojega neizogibnega poloma pri volitvah 28. t. m. čez noč napadlo dr. Gosarja, smo ta napad primerno zavrnili. Če je pri tem prišlo na dan, kako je šef naše justične uprave dr. Zerjav izkoristil svojo službeno dolžnost, da daje svojemu časopisju možnost udrihati po našem kandidatu, kakor smo to razkrili v večeršnjem »Slovencu«, naj se ta gospod za to zahvali samemu sebi. On pač misli, da ga je božja previdnost izbrala, da uniči »klerikalizem« in »italijanski Rim«, zato udriha zdaj na desno in levo in posega po metodah svojega prijatelja Pribečeviča. Dobro, da ni guverner v Ljubljani, da bi vse svoje politične nasprotnike dal pozapreti ali postreliti kot »državne nevarne« elemente. 28. novembra bo dobil primerni odgovor.

Noben naš somišljenik ne sme na dan volitve ostati doma! Vsi na volišče!

Za smeh in kratek čas.

Demokratski listi valijo krivdo na vseh nesrečah njihovega centralističnega režima na SLS. V svojem obupu se pred svojim porazom 28. t. m. ne pomišljajo celo krivdo na nesrečnem »sporazumu« z Italijo valiti na nesrečne »klerikalce«. In res:

Kdo se je vse dve leti od osvobojenja dalje tajno pogajal z Italijo, ji delal najdalekosežnejše obljube in mešetaril z Italijo za hrbtom cele jugoslovanske javnosti? Poslanec Gostinčar.

Kdo je v teku 24 ur podaril Italiji 600 tisoč Jugoslovancev, kdo je bobnal po svetu, da je z Italijo sklenil dalekosežno vojaško in politično ter gospodarsko pogodbo, kdo se je hvalil po listih, da je pridobil dragoceno prijateljstvo Italije? Predsednik Krščansko-socialne zveze v Ljubljani.

Kdo je črnil slovenski in hrvatski narod pred evropsko javnostjo, da hoče proglasiti revolucijo, da se hoče odcepiti od države, da hoče ustanoviti lastno republiko, tako da je Italija na podlagi teh sumničen lojalnega slovenskega in hrvatskega naroda stavila v Rapallu take gorostasne zahteve? Urednik »Časa« g. dr. Srebernič.

Kdo proglašja slovensko ljudstvo za šlevarsko in mevrarsko, kdo hoče slovensko deželo razcepiti v okrožja, kdo je slab in omalovažuje, tako da se inozemstvo ne ozira na naše narodne želje in težnje in reže kos za kosom od našega telesa? »Večerni list«.

Kdo je prvi hitel podpisati rapalsko pogodbo, kdo je napadel dr. Korošca, da noče v Belgrad in da se mu ne mudi s podpisom, kdo je vzdignil tak krik in šum, čes, Korošec omalovažuje najvišje državne interese, ker ni takoj poletel v Belgrad, da podpiše Trumbičevo mojstrsko delo? Ljubljanski knezoškof.

Kdo zdaj vara javnost, čes, Italija je sklenila z Jugoslavijo tajno vojaško zvezo zoper Avstrijo in Madjarsko, vsled česar smo mi žrtvovali Primorje in Notranjsko, dasi se od strani Italije zdaj vse te vesti dementirajo in se iz Rima konstatira, da Italija ni z nami sklenila nobenih tajnih dogovorov? Gospod Marinček.

Kdo je dal po listih razglasiti, da je Italija obljubila skrajno ugodne pogoje glede razvitja bodočih trgovinskih odnosov z Jugoslavijo, dasi se Italija ni v resnici še k ničemu obvezala? Profesor teologije dr. Hohnjec.

Kdo je vedno zagovarjal politiko sedanjega centralističnega režima, ki nas je privedel do sramotne pogodbe z Italijo? Slovenska duhovščina.

Kdo je kriv, da je naš prijatelj Venizelos na Grškem pogorel in vsled tega ni prišlo do zveze med Grčijo in Jugoslavijo? Gospod duhovni svetnik in predsednik »Svete Vojske« Kalan.

Kdo bo kriv, da bo 28. novembra JDS na celi črti poražena? SLS.

Somišljeniki SLS! Na Štajerskem je skrinjica SLS na prvem mestu!

JDS kliče na pomoč Habsburžane.

JDS je v svojih predsmrtnih krčih postala skrajno zabavna. Domišljija njenih voditeljev, ki iščejo po celim svetu kaj, s čimer bi bilo mogoče rešiti vsaj nekaj glasov za JDS pri predstojajočih volitvah, deluje s fenomenalno silo. Vsak ve, da Habsburžani upajo na to, da dobijo nazaj Avstrijo in Ogrsko. Vsak pa tudi ve, da je spričo zveze med bivšimi deželami monarhije ustvarjen trden jez zoper te blazne namene. Spričo tega se mora človek samo smehljati, ko bere v večeršnjem »Jutru« izvirna poročila, dolga kakor kinematografski film, o habsburški zaroti tik pred volitvami v konstituantno. Izvirna so ta poročila res, ker so pogruntana v uredništvih naših demokratičnih listov. Pomislite: habsburška zarota se pripravlja na odločilni udarec že tekoma novembra tega leta, torej nekako čez štiri dni. Kdo ni vse zapleten v to zaroto! Horthy, tirolski strelci, razni bivši avstrijski knezi, »Reichspost«, Šusteršič. To vse »Jutro« podrobno razkriva in ve celo za tajne šifre zarotnikov, samo ko gre za Jugoslavijo, pa jo njena domišljija znatno zapuša. Tukaj samo namigava, sumniči, šepetaje: »Njihove zveze z Jugoslavijo so izvrstno organizirane.« — »Ta organizacija vzdržuje tajne zveze z Radičevci in z gotovimi klerikalnimi krogi v Sloveniji.« — »Omrežje agentov je po Hrvatski jako razpreženo, pa tudi v Sloveniji ima dr. Šusteršič dobre stike.« — »V zadnjem času, kakor izgleda, tik pred važnimi udarci zarotnikov, se je posrečilo zaroto vsaj deloma razkrinkati.« — »Rapalski sporazum izkorišča v Sloveniji habsburški agenti in agitacija proti državnemu edinstvu, ker razširjajo med maso vesti, da je v Santi Margheriti izdala slovenski narod belgrajska vlada.« — Na vseh teh primerih spozna vsak vaječek, kje je tista fabrika, kjer se je izkuhal ta grozni roman. 28. novembra t. l. bo tega romana konec in habsburška zarota bo skupaj z našo JDS končoveljavno doživela svoj gromovit poraz.

Važno poročilo.

Izvirni telegram »Jutrovega« poročevalca iz Rima.

Rim, 25. novembra. Pravkar vam telefoniram iz mrtvaške sobe princa Borghese, ki me je sprejel v posebni avdijenci. Princ mi je pred smrtjo izdal važno državno tajnost: »Slovenska ljudska stranka je oktobra meseca po porazu Slovencev na Koroškem poslala k meni kot zastopnika Italije v plebiscitni komisiji svojega zapupnika, ki me je vprašal, ne bi li jaz hotel posredovati pri italijanski vladi, da skáže svojo pomoč Sloveniji, katera namerava vsled nesrečnega izida plebiscita dvigniti revolucijo proti državi S. H. S. in ustanoviti republiko pod protektoratom italijanskega kralja. Ko sem jaz vprašal, kaj nameravajo v tem slučaju revolucionarji napraviti z jugoslovansko demokratsko stranko kot edino državotvorno stranko S. H. S., mi je zapupnik odgovoril, da so vsi voditelji JDS v tem slučaju na smrt obsojeni. Ker sem jaz od nekaj zvest pristaš liberalizma in velik sovražnik papeža, sem vsled tega vsako sodelovanje Italije pri tem načrtu slovenskih klerikalcev z ogorčenjem odklonil. Pooblaščen Vas, da o tem izvestite jugoslovansko javnost.«

Kakor izvem, so gospodje demokratje včeraj cel dan in celo noč premišljevali, kako bi pred 28. tega meseca skovali zgorajšnji »telegram« in podobne »izvirne« vesti iz vseh krajev sveta.

Resnica o dr. Brezigarju.

Ker se hoče v »Jutru« in »Slovenskem Narod« mučnata zadeva dr. Brezigarja na spreten način zaobrniti tako, da bi veljal dr. Stokar v javnosti za moža, ki je dr. Brezigarja radi verižništva naznanil oblasti, dr. Brezigar pa za požrtvovalnega Jugoslovana, ki je hotel potem krušnih kart delovati za osvobodjenje Jugoslovancev, smo po-

skrbeli za popolno jasnost in objavljamo nastopno celoma avtentično poročilo o tej zadevi:

Res je, da so meseca februarja 1918 telefonirali iz namestništva Žitnemu zavodu na Dunaju, da se vršijo protizakonite manipulacije s krušnimi kartami. Uradniki prehranjevalnega urada in namestništva, ki so prišli radi tozadevne natančne informacije v Žitni zavod, niso mogli voditi nobene preiskave, ker niso imeli še nobenih podatkov glede načina zlorabe. Šele drugi dan zvečer je policija aretirala nekega slovenskega dijaka, ki je ponujal za denar še neporabljene krušne karte, katere mu je policija odvzela. Ta dijak je pri zaslišanju izjavil, da je dobil dotične karte od nekega drugega slovenskega dijaka, intimnega prijatelja dr. Brezigarja. Policijska komisija je nato zaslišala vse uradnike tega oddelka in pri tej priliki je neki praktikant izjavil, da je dobil od dr. Brezigarja nalog, naj prinese vse karte, ki bi se lahko še porabile, njemu, kar je ta praktikant tudi vsak teden storil. Drugi uradnik, ki je sedel v dr. Brezigarjevi sobi, je izjavil policijski komisiji, da je dr. Brezigar skoro vsak dan telefoniral gori omenjenemu drugemu slovenskemu dijaku. Na podlagi teh izjav je policijska komisija preiskala pisalno mizo dr. Brezigarja ter našla v predalih take neporabljene kupone, kakor jih je prodajal omenjeni dijak. Vsled tega je policija dr. Brezigarja takoj aretirala. Vse to se je izvršilo v prisotnosti dr. Slokarja, kot načelnika urada, toda brez njegovega najmanjšega vmešavanja.

Šele pozneje je bil dr. Slokar povabljen k policiji in k preiskovalnemu sodniku, da razjasni kot izvedenec ves sistem kontrole krušnih kart, ker niti policiji niti sodišču ni bilo jasno, kako se je pri Žitnem zavodu vršila kontrola teh kart. Pozneje je bil dr. Slokar zaslišan pod prisego, tako, da je moral naravno govoriti resnico, tudi če bi bila semtertja za dr. Brezigarja neugodna. To je bila vloga, ki jo je dr. Slokar igral pri tej aferi in vsa druga izvajanja liberalnih časopisov so od začetka do konca izmišljena. Dr. Brezigar je imel priliko, da dokaže svojo nedolžnost pri glavni obravnavi novembra 1918, h kateri pa ni prišel. Sedaj pa trdi liberalni časopisi, da je hotel po prevratu celo stvar spraviti pred sodnijo, a da se mu ni posrečilo, dobiti aktov z Dunaja. Cela stvar je bila že pred sodnijo, a dr. Brezigar se je znal izogniti obravnavi.

Moramo še ugotoviti, da dr. Slokar ni bil dr. Brezigarju nikdar osebno sovražen, kakor trdijo liberalni listi, ki namenoma pišejo, kakor da bi bil v aferi krušnih kart ovadil dr. Slokar dr. Brezigarja; nasprotno: dr. Slokar je rešil dr. Brezigarja dvakrat vojaške službe, in sicer prvič, ko ga je centrala Žitnega zavoda, pri kateri je bil prej uradnik, hotela odpustiti iz službe in ga je dr. Slokar vzel v svoj oddelek, in sicer zato, ker je kot Slovenec in Primorac hotel rešiti primorskega Slovenca dr. Brezigarja vojaške službe. Ko je drugič leta 1917 neka vojaška pregledovalna komisija odločila, da mora dr. Brezigar kot nadomestljiv k vojakom, ga je zopet dr. Slokar reklamiral in rešil strelnega jarka. Tako je izgledalo osebno sovraštvo dr. Slokarja.

Obtožba se tudi ni glasila, kakor pravijo liberalni časopisi, na »prikrajanje aprovizacije in zmanjšanje odporne sile avstrijske armade«, temveč na verižništvo. Če pa »Sl. Narod« piše: »Recimo, da bi bila obtožba resnična; danes lahko rečemo, da bi bila dr. Brezigarju le na čast, ker škodovati Nemcem med vojno, je bila dolžnost vsakega Slovenca.« Krasna čast »Slovenskega Naroda«, ki prodaja, da bi oškodovala Nemce, krušne karte v korist lastnega žepa. Vsak židovski verižnik, ki je med vojno izsesaval narod ter zaslužil milijone in tako pospešil polom Avstrije, je po tej morali »Slovenskega Naroda« vse časti vreden jugoslovanski domoljub.

Prosimo še enkrat gospoda kandidata dr. Brezigarja, naj se zahvali za vse, kar ga sedaj doletava, pri svojem prijatelju dr. Kramerju, čestitem dr. Zerjavu in ne utrudnem glasniku politične poštenosti dr. Tavčarju, kojih listi so si naravnost izmišlili kazensko preiskavo proti dr. Gosarju.

Kdor je za avtonomijo Slovenije, bo glasoval za Slovensko ljudsko stranko!

Priznanje jugoslovanske demokratske stranke o sebi.

»Jutro«, 25. novembra 1920, št. 82, piše v uvodnem članku, ko se prepira z ne-hvaležno narodnosocialno stranko, dobesedno:

»JDS bo morala nehati z velikodušnim stališčem, da je bila preskrbovalnica služb vsem mogočim elementom, ki so v svoji domišljavosti, komaj na mehkem, začeli rovatiti proti svojim protektorjem.«

Torej preskrbovalnica dobrih mest vsem mogočim elementom je JDS!

28. novembra bo pa slovensko ljudstvo preskrbelo Jugoslov. demokratski stranki mesto — katero ji pristoja.

Pomagaite!

»Jutro«, 25. novembra 1920, št. 82, piše na uvodnem mestu, kjer udriha po narodnih socialcih in vseh ostalih strankah, katere gredo samostojno v volivni boj: »Vsi so zrastle pod našo toploto.«

To je ponovni opomin našim »kmetiskim samostojnežem«, ki v »Kmetijskem listu« zabavljajo zoper demokratske »skrice«, da bi razni nevedneži na deželi ne sprevideli, da je »Samostojna« zrastle pod toploto liberalne stranke.

Nadalje piše Zerjavovo glasilo: »Z veseljem moramo ugotoviti, da v naprednih vrstah prodira spoznanje, da je v boju treba discipline.« — Nekam p o z n o »Jutro« to konstatira. Obenem pa udriha po vseh svojih nepokornih sinovih, da so prah dela. Disciplina v Zerjavovi vojski mora biti res velika.

Končno roti »Jutro«: »Zato izhaja v zadnji uri opomin na napredne može v Ljubljani in povsod na deželi: zberite vsi glasove za demokratsko stranko!«

To so obupni kriki.

adičevci in »samostojna«.

Med Radičevci in Samostojno kmetijsko stranko je mnogo sličnosti in mnogo razlike. Podobni sta si v tem, da sta obe zapisi smrti, ker obe agitirata s praznimi besedami, nezmožni za vsako pozitivno in resno delo za gospodarski napredek kmetijskega stanu. V obeh vrstah se nahajajo veliki kričaji in pretepači, ki hočejo na nasilen način s terorizmom dokazati veljavo in potrebo svoje stranke, ker z duševno silo in pametjo tega ne morejo. Obe sta si končno podobni v tem, da nastopata bahoto, samostojna pa še s harmonikami. Močno pa se razlikujeta v sledečem: Radičeva stranka ima duhovnega voditelja, četudi se včasih zdi abnormalen, samostojni pa duševne pritlikovce. Radičevci imajo velikopotezen, čeravno v sedanjih razmerah neizvedljiv državno-pravni program, ki zna zavesti strankine pristase samo v veliko nesrečo, hrvaški narod pa oškodovati, samostojni pa nimajo nobenega svojega državno-pravnega programa in tu kot poslušan otrok dosledno, pa slabotno sledijo centralističnim in laži-avtonomističnim demokratom. Med voditelji Radičevcev se nahajajo kmetje, ki so prepričani, da bodo za hrvaškega kmeta res kaj dobrega storili, med samostojneži so pa voditelji znani liberalni gostilničarji, liberalni mesarji in liberalni irgovci, ki ne mislijo resno na kmeta, ampak na lek za umirajoči liberalizem na deželi in na izvoznice. Med Radičevci je mnogo nevednih, politično nezrelih ljudi, ki verjamejo, da more država obstati brez davkov, brez uradništva, brez orožnikov itd., med samostojnimi je pa poleg stare liberalne garde samo še manjši del zapeljanih, v jedru pa dobrih ljudi.

Kako demokrati pišejo o našem kmetjskem ljudstvu.

»Slovenski Narod« je pred tremi dnevi slovenski narod kaj lepo nazval »narod me v ž in š l e v«. Nekoliko preje je Slovenec označil kot »r o b s k e d u š e«. To lepo mnenje o našem ljudstvu pri naši liberalni stranki ni novo. Leta 1914, ko je naš narod toliko trpel, je »Slovenski Narod« dne 12. avgusta, št. 186, tako-le dobesečno pisal o slovenskem kmetjskem ljudstvu: »Skrb za poljska dela je napotila vlado, da je ukrenila vsakovrstne odredbe in da apelira tudi na prostovoljno pomoč. Zlasti se kliče na pomoč tudi dijaštvo. To je vse prav in hvalevredno, toda zaleglo ne bo dosti, dokler kmečki ljudje sami ne bodo hoteli delati. Zanesljivi gospodje, ki so po opravih zadnje dni potovali po raznih krajih naše dežele, pripovedujejo prav žalostne stvari o sedanjem življenju na kmetih. Dela se malo, vse gospodarstvo se zanemara, vse samo politizira in najhuje ravno ženske. Te bi sploh najraje šle v vojsko. V nedeljo se je na tisoče žensk peljalo na obiske. Vse ceste so bile polne vozov in zvečer je bilo vse tako zverinskih pijano, da je bilo groza. Kaj bo iz tega naroda, če bo tako pijančeval? Zeleti bi bilo, da začne po ces. naredbi zaukazane obč. komisije čimprej poslovati in da prisilijo ljudi k poljskemu delu, drugače bodo vse do zadnjega zapili.« — Na to se bode naše delavno kmetjsko ljudstvo zdaj gotovo spomnilo, ko »demokratje« love po kmetih glasove.

Naši volivni shodi.

Volivni shod v Banjoli ki se je 21. t. m. zvršil naravnost sijajno. Udeležba najboljša. Poročila sta g. Ant. Pogorelec in Franc Pirc. Kmeta po stanu, posekati nastopom in stvarnim izvajanjem marsikaterega inteligenta. Stvarni govori so izzvali ponovno odobravanje. Močno je ugajal program SLS in z navdušenjem se sprejela kandidatura g. Škulja. Sprejete so se resolucije glede odprta krušništva za kar je prošnja že pri ministru, glede

njuje izvršitve agrarne reforme, glede železniške zveze, skrajšanja vojaške službe in dobe in orožnih vaj. Nasprotnikov v občini sploh pomembnih ni, ker vsi poizkusi soc. demokratov in komunistov so zadeli na trdo skalo. — Volivni shod dne 21. novembra v Vel. Laščah se je obnesel dobro. Poročala sta g. Maležič in kandidat Škulj, ki je ob splošnem odobravanju razvijal strankin program. Shod na Robu se je obnesel proti pričakovanju kljub slabemu vremenu dobro. Kjer so pred meseci divjali samostojni, ni bilo sedaj najmanjšega nemira. Udeležba prav obilna. Poročala sta g. Maležič in kandidat Škulj, ki je s svojim izvajanjem vzbudil splošno zanimanje.

Ce ne greš volit, pomagaš nasprotniku do zmage!

Volivni shod SLS v Fari pri Kostelu.

V nedeljo dne 21. t. m. je sklical krajevni odbor S. L. S. volivni shod za občino Fari. Vkljub neugodnemu vremenu je shod sijajno uspel. Gosp. Pogorelec, posestnik iz Strug, je pojasnil v lepem govoru delovanje vseh nasprotnih strank v njih pogubonosnem delu za slovensko ljudstvo. Razložil je program S. L. S. in pokazal, da ima edino ona čut za pravo socialno blaginjo. Drugi govornik, gosp. Franc Pirc, posestnik iz Sodražice, je v jednatih besedah podal sliko pogubonosnega centralizma ter poudarjal, da je edina rešitev najširša avtonomija Slovenije. Na shodu se je sklenil oster protest proti neredbi, ki ukinja nadaljnje izdavanje krošnjarskih listov, ker se s tem odvzame ljudstvu edini vir dohodkov. Zborovalci so se izrekli za svojega nadvse delavnega kandidata gosp. Škulja. Na shodu je hotel razviti domaći gosp. učitelj Sumper program SKS, s čemer je pa temeljito pogorel.

Shod upokojencev.

Včeraj se je vršil v mestnem domu ob 3. uri popoldne shod vpokojencev. Sklical ga je predsednik njihovega društva gostilničar g. Bole. Govorila sta profesor Reischer kot kandidat JDS, in železn. uradnik Brandner kot kandidat NSS. Ostale tri stranke niso bile zastopane. Shod je bil sklican z namenom, da se vpokojenci izrečejo, kateri kandidatni listi bodo oddali svoje glasove. Kljub prirovanju svojega predsednika se zborovalci niso izjavili za nobeno stranko, kar je tudi prav. Za vsakega je pač najboljšje, da voli kandidatno listo po svoji vesti. Stranka, ki obljublja, da se bo le tedaj potegovala za vpokojence, če bodo samo njo volili, nima v sebi čiste poštenosti. Pravičnost zahteva, da se vsaka stranka potegne za bedne vpokojence, kakor se je potegoval za nje pokojniki dr. K. r. e. k in kakor se zanje poteguje poslanec Goslinčar, pristaja SLS. G. Bole je na tem shodu napadal bivšo mestno aprovizacijo. Tega pa ni povedal, da so aprovizacijo vodili magistratovci, ki sedaj kandidirajo prof. Reischerja in župana dr. Tavčarja. — Vpokojenci! Volite v nedeljo torej ono stranko, ki se je za Vas vedno potegovala, volite Slovensko Ljudsko Stranko, doktorja Gosarja!

Minister Kramer — cerkovnik.

JDS je napovedala za nedeljo 21. t. m. shod v Ribnici. Pravzaprav bi ga ne bilo treba prav nič napovedovati, ker smo videli razkošni avtomobil, v katerem ne more biti nihče drugi, kakor JDS ali pa JSDS. Shodičič je bil ob 8. uri, ker je bil minister in pa ker JDS v nedeljo prej vstati ne more. Govor: (glej »Slovenčev« poročilo o JDS shodu v Unionu) in ker so Ribničani verni, je še dodal, da JDS ni zoper vero in ne zoper duhovnike. Vedno so enaki: le za mandat jim je. Da ga dobe, so pripravljeni, če treba, ves velik teden po ljubljanskih in podeželskih cerkvah s pušco in v mežnarski opravi pobirati. Pa še nekaj! Na shodičiču se je pokazala velika skrb matere JDS za »preganjane« iz NSS. »Hvala lepa za obisk,« je rekla JDS na koncu, minister Kramer — pa nič.

Najnovejša iznajdba g. Et-bina Kristana.

Tudi »Naprej« ni zbirčen v sredstvih, da spričo krvavega boja, ki ga ima s komunisti, reši za socialno demokracijo kakšen mandat. Zadržje dni se je vrge polnoma po sicer tako zamčevanih »demokracij« in se veselijo, da bo dr. Gosar vknjen za celih 20 let v ječo, ki mu jo pripravljajo Zetjavi. Tudi je iztaknil, da je SLS proti agrarni reformi, da bi bogati škofje obdržali svoja posestva, kar je seveda velika laž. »Naprej« je najbrž pozabil, da vsi slovenski škofje skupaj nimajo telič, kot sodrug A. Kristan. Ampak višek je sledil iz »Napreja«, z dne 25. novembra, v štev. 272, stran 4: »Ker so komunisti klerikalno dete, se razume, da ljubko ni padlo da-

Kam spustiš kroglico 28. novembra?

leč od klerikalnega drevesa in so podedovali vse tiste lope lastnosti, ki jih ima njih oče klerikalizem. — Zdaj bo pa dr. Tavčar vesel, ki je vedno trdil, da so slovenski klerikalci pravzaprav boljševiki in da jih je treba na gradu internirati.

Izrabljanje koroške nesreče.

Slovenski liberalni listi se niso, kakor znano, pomešljali izrabljati veliko narodno nesrečo na Koroškem v strankarske namene. Komaj je bil znan izid plebiscita, so že začeli napadati svojega političnega nasprotnika, SLS, češ, ona je kriva, da so koroški nemščurji glasovali za Avstrijo. Ker se je proti temu strankarskemu izrabljanju splošnega narodnega gorja vzdignila vsa poštena javnost, so po par napadih utihnil, tembolj, ker se je pokazalo, da so oni, ki največ kriče, največ krivi. Zdaj tik pred volitvami, ko vidijo naprej svoj popoln poraz, pa so zopet začeli iz Koroške kovati kapital zase, pa s takimi izmišljotinami, da se dajo kar z roko prijeti. »Narod« od 25. novembra pravi: »Laosko leto, so si vteli v glavo slavni voditelji SLS, da moramo osvojiti Koroško z lastnimi močmi,« vsled česar dolži voditelje naše stranke, da so krivi izgube stotin naših mladih ljudi, ki so takrat v boju za Koroško padli. »Slovenski Narod« naj gre vprašati dr. Zerjavca, na čem gnevem zelnika je zrastle vojaški pohod na Koroško, ta mu bo vedel čisto natančno povedati! — Potem piše »Narod«: »Vse svoje zmožnosti je pokazala klerikalna uprava na Koroškem.« — »Narod« naj nam pove, koliko klerikalnih uradnikov je bilo v koroški upravi, koliko pri sodniji, pri davkarstvu, carini, železnici, koliko učiteljev, potem bomo govorili pa dalje. — Najlepša je pa ta-le: »Plebiscit nam je odprl oči. Vodili so ga možje, ki pa so morali v prvi vrsti dobiti politično pripadnost. Če je bila ta ugotovljena, se je šele njemu poverila ta sveta naloga. Pri tem pa so bili možje, ki so to sveto nalogo vršili tako, da so prišli v navzkrižje z kazenskimi zakoni.« Zdaj pa naj se gospodje, ki so imeli v rokah propagando na Koroškem, gredo »Slovenskemu Narodu« zahvaliti za ta lep kompliment! To so general Majster, s celim svojim štabom, prof. Dolar, velikovski Narodni svet, v katerem so istotako sedeli skoro sami pristasi liberalne stranke, in dr. Mišič ter gosp. učitelj Mahkota v Borovljah, ki bi bil razžaljen, če bi ga nazvali za klerikalca, z vsemi člani odnoga »Narod. Svetla«. Slovenski duhovniki so bili potisnjeni v drugo vrsto, so pa seveda složno in požrtvovalno delovali z omenjenimi faktorji, ki jih mora vsak pošten človek vzeti v zaščito pred glasilom njihove lastne stranke! Kar se tiče kazenskih zakonov, pa nam je znan le en slučaj solicitorja g. dr. Müllerja, ki tudi gotovo ni klerikalec. Sicer pa je ta stvar zastarela in ni imela nobenega vpliva na plebiscit. — Tudi si upa »Narod« trdit, da je imela slovenska deželna vlada popolnoma proste roke na Koroškem. Nasproti temu ugotavljamo: 1. Delegacija SLS v Celovec je bila čisto samostojna in od ljubljanske vlade neodvisna. Sprejemala je vse instrukcije in navodila v Belgradu in bila je tej vladi v Belgradu odgovorna. — 2. Ko je slovenska vlada vsled diplomatskih napak delegacije podala demisijo, centralna vlada te demisije ni sprejela, rekoč, da je plebiscit na Koroškem zadeva zunanje politike, za katero nosi odgovornost le ona in katera se vlade za Slovenijo nič ne tiče. Zato seveda ni bilo nobenega povoda, da bi bila slovenska vlada odstopila, ko smo Koroško izgubili, kakor to zdaj »Narod« zahteva. — 3. Deželna vlada za Slovenijo pa tudi ni mogla plebiscitu preprečiti, ker je centralna vlada izjavila, da se mora plebiscit z ozirom na zunanje-politični položaj države brezpogojno vršiti 10. oktobra. — Zdaj naj pa javnost sodi, koliko veljajo laži liberalnega časopisja, ki hoče krivdo nad centralističnim absolutizmom, vsled katerega je država prišla v tak položaj, zvaliti na druge. Ta sodba in obsodba nad JDS se bo izrekla 28. novembra tega leta!

Politične novice.

+ K naši včerajšnji notici, da se bo zidalo z denarjem, ki ga je dr. Gosar s svojimi stanovanjsko naredbo izsilil ljubljanskim milijonarjem, za vagonarje 42 hiš, moramo pripomniti, da smo pomotoma pisali o hišah mesto o stanovanjih. Notica bi se morala tedaj glasniti, da bo najbrž že koncem decembra pripravljenih za stanovanje vagonov na podlagi dr. Gosarjeve naredbe 42 novih stanovanj.

+ »Gospodarski modrijan« se je našel pri »Slovenskem Narodu«. On namreč v številki 270. tega lista trdi, da se mora vsi gospodarski svet smejati »diletantom« pri slovenski deželni vladi, ki da so dovo-

liti Trboveljski družbi, da prevale investicijske stroške na konsumenta. Resnica pa je ta, da se je določilo, da se ima cena premoga normirati na ta način, da se producentu razen stroškov za režijo, delavske moči in dela dobička priznajo tudi stroški za potrebne investicije, ki se imajo nujno izvesti v svrhu povečanja produkcije, za kar se ima uporabiti del čistega dobička. To je popolnoma pravilno gospodarsko-socialno načelo in jugoslovanski Gospodarski svet, o katerem »Narodov« modrijan piše, da se nam zaradi tega smeje, je pozneje sam prišel na to, da je gospodarsko načelo, ki ga je zavzela deželna vlada, pravilno. Kajti v istem »Narodu« beremo, da je konferenca prometnega ministrstva v Belgradu 20. oktobra ob navzočnosti zastopnikov ostalih ministrstev soglasno sklenila, da bi bilo treba: 1. da se vsa vprašanja o produkciji in razdelitvi premoga osredotočijo v centralni direkciji v Beogradu, v kateri bi bili zastopniki vseh gospodarskih ministrstev in v katero bi vstopila tudi vsa pokrajinska ravnanstva; 2. da se v privatnih premovalnikih normira cena premoga na ta način, da se producentu, razen priznanja stroškov za režijo, delavske moči in investicije, prizna tudi del dobička; 3. da mora producent del čistega dobička vlagati za stalno povečevanje produkcije. Prometni minister bo o tem poročal ministrskemu svetu in bo ministrski svet najbrže sklenil normiranje cen premoga in sklenil tudi o sankcijah, ki bi bile eventualno za to rešitev potrebne. — Nam se zdi, da se gospodarski svet smeje člankarju — »Slovenskega Naroda«.

+ Povejte resnico! Uradni list centralne vlade ob priliki ratifikacije pogodbe z Italijo piše, da se je obenem s to pogodbo sklenila z Italijo tajna vojaška pogodba. Italijanska vlada pa uradno demantira vse te in podobne vesti kot neutemeljene, češ da se je sklenila samo že objavljena pogodba glede mej in ničesar drugega. Slovenska javnost zahteva, da se to pojasni!

Dnevne novice.

— Narodnemu heroju Josipu Oblaku. Neka »probska« duša, ki je šele po vojski odkril svoj narodni heroizem, med vojsko pa je bil na varnem, me hoče z vso silo v zvezo spraviti z afero Brence, kot dokazuje notica »Slov. Narod« 25. t. m. Izjavljam, da je bil pok. Brence že davno v hladnem grobu na strelišču, ko sem jaz l. 1916 prišel s soške fronte k vojnemu sodišču v Ljubljano; čemu se tedaj bivši generalni avd. B. baje na mene sklicuje v »svojo razbremenitev«, mi je zagonetno. Ravno jaz sem kot bivši član »Jugoslovanskega kluba« zbiral gradivo za parlamentarne korake proti poslovanju vojnega sodišča v Ljubljani; le tem potom in že preje iz zasebnih razgovorov sem zvedel tudi za slučaj Brence. Kdor me tedaj še v zvezo spravlja z Boublikovim počenjanjem, tega smatram za brezvestnega tatu moje časti. — V Ljubljani, dne 25. novembra 1920. Dr. Ivo Benkovič.

— Za provizorja v St. Primož na Pohorju je prišel iz Koroške župnik-begunec Ivan Dolinar.

— Iz Osilnice javljamo volivci iz svojega shoda 21. nov. obema kandidatoma SLS in »Samostojne« iz Mirne doline, Kobalu in Majcenu, naj nemudoma dasta fotografirati svoje žulje in slike sem pošlje-ta, da preizkusimo, katera stranka je bolj kmetska, ker sta naša dva kandidata Pucelj in gosp. Škulj slučajno oba brez žuljev.

— Višji šolski svet v Ljubljani bo od 1. decembra nadalje sprejemal stranke samo ob torkih in četrtkih od 10. do 12. ure popoldne. — Predsednik: prof. Fran Vadnjak.

— Šmihel pri Pliberku. Znanemu kmetu Andreju Kuharju iz Črgovič pri Šmihelu nad Pliberkom, kateri se je bratil in poljubil najhujšega nasprotnika dr. Gustava Herbstu v Pliberku na shodu (takrat imenovanem Versöhnungsfeier) v Pliberku, so nemški orožniki odvzeli 30.000 K jugoslov. denarja na meji preko Prevaljem. Hotel je položiti jugoslov. denar v hranilnico in posojilnico v Prevaljah. Ali bo šel stari mož Kuhar Herbstu v Priberk zopet poljubiti, da mu dobi denar nazaj? Bomo videli!

— Bistrica pri Pliberku. Alojz Kraut, večji posestnik na Bistrici, znan narodnjak v pliberški okolici, je šel po kupljenega konja v Črno in to, takoj po plebiscitu isti teden. Ko hoče konja iz Črne pripeljati čez mejo, je straža na jugoslov. strani konja zaplenila in kratkoma odgnala. Al. Kraut, kateri je prošil in vložil prošnjo,

Na Kranjskem v 3. skrinjico!
Na Stajerskem v 1. skrinjico!
V Ljubljani v 2. skrinjico!

da dobi konja nazaj, je do danes brez konja in ne vé, ali ga dobi ali ne. Priporočalo bi se, da naj bi bili na obmejnih krajih kot finančni stražniki tudi domačini, kateri ljudje poznajo, posebno naše zavedne Slovence, ki niti ne mislijo na kako tihotapstvo. — Tihotapci, kakor n. pr. znani Volkswehrovci od Martenika ali Hafnerja v Konovecah pri Pliberku, Rudolf in Tomaž, so videti tudi sedaj na vsakem konjskem semnju na Stajerskem. Ti ljudje, kakor še več drugih, to je Sotor iz Brežkivasi, pretčepač Maks, p. d. Stefanov v Črgovičah, živijo edinele od konjskega tihotapstva. Bahažo se sami proti Slovence, da dobijo preko meje, to je med Dravogradom do Črne, vsak dan 5 do 6 konj. Naša vlada naj vendar končno že uredi, da bodo zanesljivi ljudje, med njimi tudi domačini, na Stajersko-koroški meji in da se prepreči vsako najmanjše tihotapstvo.

— Pomiloščeni častniki. Podpisan je ukaz, s katerim so pomiloščeni polkovniki Milan Milovanović, Čeda Popović, Radoje Lazić, Milutin Lazarović in višji veterinar Mita Marković, kar so bili obsojeni v znanem solmskem procesu. Nepomiloščeni so ostali samo trije, in sicer general Damjan Popović, polkovnik Tucović in major Veni.

— Prikojevalni tečaj za invalide čevljarje in krojače. Urad za pospeševanje obrti naznanja, da se prične prikojevalni tečaj za invalide krojače in čevljarje v ponedeljek dne 29. t. m., in sicer v prostorih kr. drž. obrtne šole. Trajal bo do 8 tednov.

— Čevlje kupujte od domače tvornice Peter Kozina & Ko, zaloga Ljubljana, Breg. Znižane cene. Pri naročilu se izvolite sklicevati na oglas v »Slovenču«.

Somišljeniki! Skrinjica SLS v Ljubljani je na drugem mestu. Vrzite kroglico v drugo skrinjico!

Kje homo volili v Ljubljani?

I. volišče v Mestnem domu.
(1097 volivcev.)

Tukaj volijo: Stritarjeva ulica, Šolski drevored, Pogačarjev trg, Lingarjeva ulica. Pred škofijo, Semenova ulica, Vodnikov trg, Studentovska ulica, Krekov trg, Kopitarjeva ulica, Poljanski nasip, Poljanska cesta, Barvarska steza, Na stolbi, Strossmayerjeva ulica, Strelška ulica, Ciril Metodova ulica, Ulica Stare pravde, Vojvode Mišiča cesta, Domobranska cesta, Ambrožev trg, Delarska ulica, Cesta na Kodeljevo, Mesarska cesta, Živnozdravniška ulica, Kapiteljska ulica.

II. in III. volišče v šentjakobski dekliški šoli.

(II. od A do N 767; III. od O do Ž 623 vol.)

Semkaj spadajo: Mestni trg, Cankarjevo nabrežje, Ribja ulica, Ključavničarska ulica, Krojaška ulica, Pod trančo, Stari trg, Sv. Jakoba nabrežje, Sv. Jakoba trg, Vodna steza, Trubarjeva ulica, Ulica na grad, Reber, Privoz, Za gradom, Zatiška ulica, Sv. Florijana ulica, Osojna pot, Grajska planota, Sodarska steza, Rožna ulica, Hrenova ulica, Vožarski pot, Pred prulami, Na prulah, Zabjak, Zvonarska ulica, Tesarska ulica, Sredina, Gruberjevo nabrežje, Karlovska cesta.

IV. volišče v šoli na Cojzovem grabnu.
(1003 volivci.)

Tu volijo: Cojzova cesta, Emonska cesta, Na mirju, Krakova ulica, Krakovski nasip, Vrtna ulica, Kladezna ulica, Rečna ulica, Gradaška ulica, Cerkvena ulica, Kolesijska ulica, Zeljarska ulica, Karunova ulica, Pri brvi, Vogelna ulica, Veliki stradon, Pot na Rakovo jelšo, Pot na pasji brod, Trnovska ulica, Trnovski pristan, Konjušna ulica, Pred konjušnico, Jeranova ulica, Na mivki, Cesta v mestni log, Zeleznica pot, Cesta na loko, Stranska pot, Opekarska cesta, Mala čolnarska ulica, Velika čolnarska ulica, Cesta dveh cesarjev, Emonska cesta.

V. volišče na državni obrtni šoli.
(1038 volivcev.)

Tu volijo: Breg, Križevniška ulica, Salendrova ulica, Valvazorjev trg, Turjaški trg, Čevljarska ulica, Jurčičev trg, Židovska steza, Židovska ulica, Dvorni trg, Gosposka ulica, Vegova ulica (št. 10 in 12), Rimska cesta, Garugova ul., Aškerčeva ce-

ta, Marmontova ulica, Glinška ulica, Na bičevju, Tržaška cesta, Pred igriščem, Vrtača, Lepi pot, Gradišče (št. 14, 15 in 17).

VI. volišče na drž. realki. (1005 volivcev.)

Semkaj spadajo: Kongresni trg, Wolfova ulica, Prešernova ulica (3, 5, 7, 9, 11), Selenburgova ulica, Gradišče (1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13), Vegova ulica (2, 4, 5, 6, 8), Hilserjeva ulica, Soteska, Simon Gregorčičeva ulica, Bleweisova cesta, Zadružna ulica, Pot v Rožno dolino, Cesta na Rožnik, Večna pot, Erjavčeva cesta, Levstikova ulica, Nunska ulica, Šubičeva ulica, Knafljeva ulica, Beethovnova ulica, Gledališka ulica (brez 7 in 10), Pod turnom, Aleksandrova cesta (leva stran), Muzejski trg, Zagata, Igriška ulica.

VII. volišče v I. drž. gimnaziji. (922 volivcev.)

Tu volijo: Aleksandrova cesta (desna stran), Tomanova ulica, Gajeva ulica, Dunajska cesta, Janez Trdinova ulica, Gospodarska cesta, Cesta na Gorenjsko železnico, Za bežigradom, Hranilnična cesta, Vodovodna cesta (št. 24, 26 in 28), Kolecjska ulica, Krsnikova ulica.

VIII. volišče v justični palači. 835 volivcev.

Semkaj spadajo: Prešernova ulica (leva stran), Sv. Petra cesta do št. 34, Sv. Petra nasip do št. 35, Prečna ulica, Obrežna steza, Kolodvorska ulica, Miklošičeva cesta, Dalmatinova ulica, Kralja Petra trg, Sodna ulica, Čigaletova ulica, Komenskega cesta do Resljeve ceste, Slomškova ulica do Resljeve ceste, Dovožna cesta, Linhartova ulica, Pokopališka ulica do št. 19, Cesta na južno železnico, Pražakova ulica, Franciškanska ulica.

IX. in X. volišče, in sicer IX. na učiteljsku od A do L 568 volivcev, X. volišče v šoli na Ledini od M do Ž 584 volivcev.

Tu volijo: Resljeva cesta, Tabor, Sv. Petra cesta od št. 36 do konca, Sv. Petra nasip od št. 37 do konca, Vrhovčeva ulica, Metelkova ulica, Čopova cesta, Škofja ulica, Stanko Vrazov trg, Usnjarska ulica, Radeckega cesta, Hrvatski trg, Ilirska ulica, Vojaska ulica, Prisojna ulica, Na Friškovicu, Pokopališka ulica od št. 29 dalje, Slomškova ulica od št. 7 dalje, Komenskega ulica od št. 16 dalje.

XI. volišče v ubožnici v Japljevi ulici. 648 volivcev.

Tu volijo: Ahaciljeva cesta, Sv. Martina cesta, Zaloška cesta, Stara pot, Čegnarjeva ulica, Holzapfiova cesta, Bohoričeva ulica, Ravnikarjeva ulica, Zalokarjeva ulica, Poljska cesta, Japljeva ulica, Jenkova ulica, Korytkova ulica, Vodmatški trg, Na zavrtih.

XII. volišče na vojaškem strelišču. 547 volivcev.

Tu volijo: Izanska cesta, Dolenskijska cesta, Hradečkova vas, Rakovniška ulica, Galjeva, Orlova ulica, Črna vas, Illova, Hauptmanca.

XIII. in XIV. volišče v šišenski šoli, in sicer XIII. s črkami A do L, 743 volivcev, XIV. pa s črkami M do Ž, 778 volivcev.

Tukaj volijo volivci iz Spodnje Šiške.

Ljubljanske novice.

Ij Ceta Komenskega ulica voli na učiteljsku oziroma v šoli na Ledini in sicer na učiteljsku volilec s črkami A do L, na Ledini pa od M do Ž.

Ij Krvavi volivni dokazi. Na sinočnjem shodu narodnih socialistov v »Unionu« je došlo do krvavega pretepa med liberalci in narodnimi socialisti. Nekdanji somišljeniki in bratje so s stoli in drugim orodjem mahali po glavah. Eden od liberalcev je dobil tako rano po glavi, da ga je obšla kri.

Ij Pretep na političnem shodu. V Draškovi gostilni v Bohoričevi ulici je bil na političnem shodu NSS pretepen in ranjen g. Hinko Valenčič, prostorni mojster južno železnice. Valenčič se zdravi v bolnišnici.

Ij Abstinenci krožek ljubljanskega mestnega učiteljskega je priredil v lepo okrašeni šolski telovadnici svojo I. akademijo, na katero so bili poleg učiteljskega zbora, gojencev in gojenk povabljeni tudi prijatelji krožka. Akademija se je otvorila z abst. himno. Nato nas je pozdravil predsednik krožka Slavko Mrovič, poudarjal joč velik pomen obstoja krožka na učiteljsku, iz katerega naj izhajajo trezni učitelji(-ice), ki naj vzgoje trezen narod. Le od takega smemo pričakovati kulturni, moralni in materialni napredek. Sprožil je tudi misel o ustanovitvi prepotrebne vseslovenske »srednješolske protialkoholne organizacije«. — Navzoče je pozdravila tudi predsednica Abst. krožka ženskega učiteljskega gđe. T. Lobe. Spored je obsegal orkestralne in pevske točke, dramatični prizor, solospve in deklamacije. Posebno nam je ugal monolog iz »Ore-

sta« (g. J. Janežič); tudi solospvi (g. M. Kregelj in Ropč) so bili dobro naštudirani. Orkester in oktet sta storila svojo dolžnost. Zaključni govor je imel pokrovitelj krožka g. prof. J. Verbič. Polnoštevilna udeležba je pokazala, da se ceni delo in trud Abst. krožka.

Ij Smrtna nesreča na glavnem kolodvoru. K ti notici v »Slovenec« z dne 21. nov. pripominjamo, da se je zgodila nesreča na ta način, da je stopil Alojzij Perme, zavrtač j. ž. en korak naprej zato, da bi se izognil gosti pari, ki jo je spuščala lokomotiva ekspresnega vlaka in ga je pri tem zadela nesreča, da ga je zgrabil dolenski vlak.

Ij Tatij perila pred sodiščem. Jožefa Jančar iz Laz in Barbara Justin, roj. Führer, sta v Bizoviku ukradli Franciški in Mariji Janežičevi perilo, katerega vrednost sta prvotno ocenili na 12 do 13.000 kron, a pozneje izjavili, da cenita vse ukradene reči skupaj le na štiri tisoč kron. Jančarjeva je šla krast, Justinova pa pa pazila in bi bila zažvižgala, če bi bila videla, da se vračata Janežičevi domov, ki sta odšli v Ljubljano po perilo, ker sta periel. Jančarjeva je odnesla ukradene reči v Zalog, kjer je, kakor je rekla, del ukradenega perila skrila, ostali del je pa odnesla v Zagreb seboj, kjer jo je zagrebska policija aretirala in pripeljala v Ljubljano. Obe že večkrat kaznovani tatijci sta bili v Ljubljani obsojeni in sicer vsaka na 15 mesecev težke ječe, poostrene s trdim ležiščem in postom mesečno.

Najnovejša poročila.

REGENT OBOLEL.

LDU Belgrad, 25. nov. (ZNU) Na svojem potovanju v Srem se je regent Aleksander prehladil in že dva dni ni zapustil sobe.

VLADA IN USTAVNO VPRAŠANJE.

Belgrad, 25. nov. (Izvirno.) Ministrski predsednik je sklical za jutri sejo ministrskega sveta, na kateri bi se naj ministri kot zastopniki strank zedinili za ustavni načrt, ki bi se predložil konstituenti. Kakor izve naš poročevalec, stoji dr. Korošec na stališču, da mora sedanja vlada po izvršenih volitvah podati ostavko in ne more prejudicirati naslednji vladi. Načrt naj bi predložil minister za konstituento. Ni pa tudi verjetno, da bi se zastopniki strank v sedanji vladi mogli zediniti na isti načrt kot vladno predlogo. Zato je g. minister dr. Korošec podal pismeno izjavo, v kateri označuje stališče SLS in Hrv. pučke stranke k posameznim členom dr. Markovičevega ustavnega predloga. Načrt bodo eventualno podpisali samo ministri, ki so se z njim popolnoma strinjali.

Belgrad, 25. novembra. (Izvirno.) Načrt ustave, ki je na dnevnem redu jutrišnjega ministrskega sveta kljub odsotnosti mnogih ministrov, in ki ga je izdelal minister za konstituento Lazar Marković, določa, da ima biti država edinstvena monarhija pod vladno dinastije Karagjorgjevičev in edinstveno vlado in enim parlamentom ter samoupravo pokrajin. (Kakšno? — Op. uredn.)

OBISKI PRI DR. VESNICU.

LDU Belgrad, 25. nov. (ZNU) Angleški poslanik je včeraj posetil ministrskega predsednika dr. Vesniča in se z njim eno uro razgovarjal. Tudi bolgarski poslanik je obiskal ministrskega predsednika.

GOSPODARSKA KONFERENCA DR. KOROŠCA S STROKOVNJAKI.

Belgrad, 25. novembra. (Izvirno.) Minister dr. Korošec bo imel prihodnji teden v Zagrebu konferenco s strokovnjaki iz gospodarskih krogov, na kateri se bodo razpravljala vsa vprašanja, ki so v zvezi s položajem, ki je nastal radi odtrganja Reke od naše države.

DR. TRUMBIČ PRI DR. KOROŠCU.

Belgrad, 25. nov. (Izvirno.) Danes je imel pred odhodom v Split dr. Trumbić nad eno uro politični razgovor z ministrom dr. Korošcem. Dr. Trumbić je odpotoval preko Zagreba in Bakra v Split.

DR. KOROŠEC GLASUJE V MARIBORU.

Belgrad, 25. nov. (Izvirno.) Jutri bo ministrski svet razpravljal o ustavnem načrtu, ministra za konstituento, dasi je večina ministrov odsotna. Iz Belgrada sta ministra Narodnega kluba dr. Drinković in Kovačević odšla na agitacijo. Minister dr. Korošec je odpotoval v Maribor, kjer ima volivno pravico. Dr. Korošec je izročil ministrskemu predsedniku pismeno načrt ustave.

DEMOKRATSKE SLEPARIJE.

Belgrad, 25. nov. (Izvirno.) Danes je došla semkaj deputacija ljudske stranke iz Osjeka, da pri državnem odboru in ministru za notranje stvari protestira, ker se je v virovitiški županiji sami odrekli volilna pravica 12.000 volivnim upravičencem, dasi so doprinesli vse potrebne dokaze za svojo volivno upravičenost.

STAVKA ZASEBNIH NASTAVLJENCEV KONČANA.

Zagreb, 25. nov. (Izvirno.) Danes je prenehala stavka zasebnih nastavljenecv, ki so je končala z neuspehom.

VOLIVNO GIBANJE NA HRVATSKEM.

Varaždin, 25. nov. (Izvirno.) Te dni se je vršilo v tukajšnji županiji večje število volivnih shodov ljudske stranke, ki so uspeli nad pričakovanje sijajno. Ljudstvo se povsod navdušeno izreka za ljudsko stranko.

D'ANNUNZIO BO ZASEDEL CELO DALMACIJO.

LDU Split, 24. nov. (ZNU) Včeraj ob 2. uri popoldne je letel nad Splitom d'Annunzijev aeroplan, ki je metal letake, v katerih poziva d'Annunzio prebivalstvo, naj bo pripravljeno, da bo v kratkem okupiral ves Jadran, ki so ga ministri v Rapallu izročili jugoslovenski požrešnosti. Poziva prebivalstvo, naj se vožba v orožju ter čaka na osvobojenje. Ko se je moglo spoznati, da je bil aeroplan d'Annunzijev, je medtem že odletel dalje.

DIVJANJA ARDITOV.

LDU Bakar, 25. nov. (ZNU) Veliko vznemirjenost je v jugoslovenskih krogih vzbudilo to, kar počenjajo arditi na ozemlju od postaje Sv. Kuzme do Sušaka ter v baroški luki, ki pripade Jugoslaviji. Arditi so na železnici pri Sv. Kuzmi—Sušak vzeli 17 tračnic iz proge. Podobno so napravili na progi pri Brajdici in pri Sušaku. V baroški luki demontirajo moderna dvigala. Luka Baroš je na več mestih podminirana. Mine so vložili tudi pod dva železna mosta, ki spajata sušaško stran delte z baroško luko. Največje razburjenje je vzbudila vest, da nameravajo arditi podminirati tudi predor, ki spaja reško progo iz Sušaka v baroško luko, ker bi bila vsled tega onemogočena naša neposredna zveza z baroško luko.

D'ANNUNZIEVI ARDITI ROPAJO.

LDU Zagreb, 25. novembra. (ZNU) Riječ je javlja iz dobro poučenih virov, da imajo nove zasedbe našega ozemlja, katere po sporazumu z Italijo vrši d'Annunzio s svojimi arditi, to svrhu, da oropajo naš narod. Arditi rekvirirajo vse, kar jim pride pod roko in kar je last naših ljudi. Ljudstva jemljejo živila, živino in vino ter ga sili, da jemlje za to reške krone in nekakšne neznane bele banke.

VPRAŠANJE MEJE MED JUGOSLAVIJO IN AVSTRIJO.

LDU Ljubljana, 25. nov. Od poslaniške konference v Parizu je sedaj prišla rešitev spornega vprašanja, ali je smatrati našo severno mejo, kakor je odredjena v saint-germainski pogodbi po glavnem toku Mure, kot neizpremenljivo v tem smislu, da jo razmejitvena komisija ne sme revidirati. Ta rešitev, ki sprejema že od vsega začetka od naše delegacije zastopano stališče, določa, da je meja, odredjena v mirovni pogodbi po glavnem toku Mure, neizpremenljiva brez privolitve obeh interesiranih držav t. j. brez sporazuma Jugoslavije in Avstrije.

HERMAN WENDEL O KOROŠKEM PLEBISCITU.

V 47. številki »Weltbühne« je priobčil Herman Wendel članek »Koroško glasovanje in nemštvo«, kjer zavrača najprej trditve nemškega kanclerja, da pomeni plebiscit na Koroškem priznanje k nemštvi ter ugotavlja na podlagi statističnih podatkov, da je južna Koroška po večini slovenska in da je trditve, češ da Korošci niso Slovenci, bajka, ki so jo razširili po svetu razni avstrijski uradni in neuradni krogi. Po njegovem mnenju je bil glavni vzrok, da so Korošci glasovali za Nemško Avstrijo to, ker delijo Karavanke Koroško od ostale Jugoslavije in tvorita Beljak in Celovec naravni gospodarski središči južne Koroške.

Ko govori specialno o glasovalcih, pravi: »Zato mrgoli tukaj majavih postav, pri katerih ne prihaja odločitev na nemštvo ali slovanstvo iz globočin narodnega prepričanja. Zato pa se ni glasilo vprašanje za glasovanje 10. oktobra: nemštvo ali slovanstvo, niti Nemška Avstrija ali SHS-država, temveč čisto enostavno: nerazdeljena Koroška ali ne. In na tem, ne na moči in veličastvu nemštva je slonela vsa avstrijska propaganda. O Nemški Avstriji ali celo o Nemčiji je bilo več govora na oni strani kakor na tej. Geslo je bilo: za nerazdeljeno Koroško, bojni klic je odmeval: Koroško Korošcem. Da, koroškim Slovencem se je obljubljalo, da bojo lažje ohranili v okviru Nemške Avstrije svojo narodnost in jezik, kakor pa v Jugoslaviji, ki je srbska. Uvaževanje pa, da je oddaljen Rožek od Beljaka 27 km, od Ljubljane pa 79 km, je zmagovalo na koncu nad slabo razvito zavednostjo krvnega sorodstva z brati onstran Karavank. Gospodarsko-zemljepisna nujnost je premagala narodno romantiko.

ITALIJANSKI POSLANIK V BELGRADU.

LDU Belgrad, 24. nov. (ZNU) Vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je izdala agremnt za novega italijanskega poslanika profesorja Manzoni, ki je bil dolgo vrsto let načelnik v ministrstvu za zunanje stvari v Rimu.

USODA BARANJE.

LDU Belgrad, 24. nov. (ZNU) Srbi iz onih delov Baranje, ki pripadajo Mažarski, so se odločili, da zapuste svoje domove ter se izselijo na jug. Obrnili so se na ministrskega predsednika s prošnjo, naj se ustanovi posebna komisija, ki bi se bavila v ta namen z razdelitvijo zemljišč.

RUSKI BEGUNCI V JUGOSLAVIJI.

LDU Belgrad, 24. nov. (ZNU) »Politi« ka »poroča: Vsled odobrenja naše vlade bo okoli 10.000 ruskih beguncev, ki so se izselili iz južne Rusije z generalom Wranglom, nastanjenih v Boki Kotorski. Begunce bodo prepeljali iz Carigrada ter jih nastanili v zgradbah, ki so jih postavili Avstrijci za stanovanja mornarjem. Verjetno je, da bo kasneje sprejetih še gotovo število beguncev, ki jih bodo razdelili po krajih, ki so sedaj še zasedeni po Italijanih.

GRŠKO VPRAŠANJE.

LDU Atene, 24. nov. (DunkU) Prince Andrej in Kristof sta danes popoldne dospela na torpednem rušcu »Jeraxu« v Pirej. Vse prebivalstvo atenskega v pirskega jima je hitelo naproti. Množica je ustavila avtomobil princev, ju dvignila iz voza in ju na ramah odnesla do palače.

POSVETOVANJA ENTENTE.

LDU London, 25. nov. (Brezlično.) — Francoski ministrski predsednik Leygues bo danes došel z Berthelotom v London. Tudi italijanski ministrski predsednik Giolitti pride na povabilo angleškega ministrskega predsednika semkaj. Govori se, da se bo tudi novi grški ministrski predsednik Rhallis udeležil posvetovanj. Njih predmet bo grško vprašanje, vzpostavitev trgovinskih odnosov z Rusijo, nemška obnova in eventualna izprememba mirovne pogodbe s Turčijo.

BOJI V RUSIJI.

LDU Moskva, 25. nov. (Brezlično.) — Frontno poročilo z dne 24. t. m.: Severno od Mosyrja nadaljujejo ostanki Balahovičeve armade svoj beg; naša konjenica jih zasleduje. Prekoračili so zamrzo reko Ippo in beže proti severozapadu.

PLEBISCIT ZA VILNO.

LDU Zeneva, 24. nov. (DunkU) Ko so bili zaslisani odposlanci Poljske in Litve, je svet zveze narodov sklenil, poslati na glasovalno ozemlje Vilne mednarodno posadko, 1800 mož, da se bo glasovanje vršilo svobodno.

BORZA.

LDU Zagreb, 25. nov. (Borza.) Devize: Berlin 185—190, Italija 508—510, London ček 440—460, London izplačilo 455—0, Newyork ček 125—0, Pariz 0—820, Praga 157—158, Dunaj 26.50—27.15. — Valute: ameriški dolarji 128—128.50, avstrijske krone 28—29, bolgarski levi 0—165, carski rublji 86—88, češkoslovaške krone 155 do 160, angleški funti 0—460, francoski franki 810—0, napoleonidori 438—442, nemške marke 188—190, rumunski lei 195 do 200, italijanske lire 0—510, turške lire 0—478.

LDU Praga, 25. nov. (CTU) Devize: Belgrad 251, Zagreb 62.50, Dunaj 16.25, Budimpešta 16.45, Varšava 16.50, Sofija 101.75, Bukarešta 120.75. Valute: Dinarji 245, avstrijske krone 16.25.

LDU Curih, 25. nov. (CTU) Devize: Berlin 9, Holandija 195.15, Newyork 639, London 22.23, Pariz 38.45, Milan 23.45, Bruselj 41, Kodanj 86.60, Stockholm 123.10, Kristijanija 86.70, Madrid 83.85, Buenos Aires 225, Praga 8, Zagreb 5, Budimpešta 1.50, Bukarešta 9.35, Dunaj 1.90, avstrijske krone 1.40.

LDU Dunaj, 25. nov. (CTU) Devize: Zagreb 361, Berlin 722.50, Bukarešta 712.50, Curih 7850, Belgrad 1450, Newyork 493, Pariz 3037.50, Praga 597.75. Valute: Nemške marke 721.50, dinarji 1460, švicarski franki 7800, francoski franki 3052, italijanske lire 1860, ameriški dolarji 491, češkoslovaške krone 601, madžarske žigosane krone 100, poljske marke 106.50, šterling 1745.

LDU Belgrad, 24. nov. Devize: Pariz 200—203, London 115, Dunaj 6, Praga 40, Rim—Milan 128, Berlin 47. Valute: dolarji 31.50—32, levi žigosani 40.75, lei 50.50, nemške marke 48.25—48.50.

Prosveta.

pr P. Hugolin Sattner, Svetniške in prazniške pesmi za mešan zbor in orglje. — Svetniških pesmi nam najbolj manjka, zategadelj sem se odločil nekatere izdati v zvezkih po dve in dve. Prvi zvezek obsega pesmi: Sv. Štefan in Sv. Trije Kralji. — Pesmi se dobivajo izključno le pri skladatelju v Ljubljani proti priprtilni dopisnici. S pesmimi prihaja ček, ki ga naročnik z denarjem vred odda pri prvi pošti. Dobiček je pri meni izključen, pomagajte mi je pokriti stroške. Cena 6 kron. — P. H. Sattner.

pr Ivan Cankar: Mimo življenja. Založila g. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg Ljubljana 1920. 8°. IV + 230 str. Cen. broširanemu izvodu 20 kron, vezanemu 30 kron, prednostni izdaji na belem lesu pro-

stem papirju 40 kron. Trinajst novel in črtic iz svojih mlajših let, med njimi več dosedaj še neznanih, je zbral Ivan Cankar ter knjigo po uvodni črtici značilno naslovil »Mimo življenja«. Kakor onkraj sveta, onkraj življenja živi večina njegovih oseb te zbirke. »Zakaj samo v sanjah, samo v tistem otroškem hrepenenju je resnica in življenje; vse drugo je življenja poskus, pravi v »Lepi Vidi«. Slikar sanja v tujini o domovini kakor o svoji ljubici, zvesti mladenki, umira v kopnenju in domotožju kakor popotnik brez doma. V noč, brez konca in brez cilja potuje njegov poet, ki so ga majhnega in šibkega pognali na cesto in za zmerom zaloputnili duri za njim, in ki mu je mar cilja kakor škrlancu, kadar izžrgoli iz tople brazde. — Razen teh »mimoživljenskih« tipov je pogledal Cankar tudi v globino otroške duše in je ustvaril dovršene psihološke študije, kakor so »Grehe«, »V temi«, »O prečeah«, ki ostanejo trajno med najlepšimi biseri njegove umetnosti. Iz vseh pa odseva čudovita lepota slovenskega jezika, ki jo je Cankar negoval ves čas z veliko ljubeznijo. Zato knjigo toplo priporočamo vsem ljubiteljem prave umetnosti.

pr Namen, razvoj in organizacija obrtnega in strokovnega šolstva drugod in pri nas. Spisal Mihael Presl, profesor na drž. obrtni šoli v Ljubljani. 1920. Založil urad za pospeševanje obrti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani. — Natiskala »Učiteljska tiskarna«, Ljubljana. — Obsega s »Kazalom« in »Literaturo« vred 60 strani. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani je napravil za izdajo zgoraj omenjene knjižice zelo koristno delo v vsakem oziru. Knjižica bo izvrstno služila v informaciji vsem obrtnim, industrijskim in trgovskim krogom kakor tudi ministrstvu za trgovino in industrijo.

Profesor Presl nam v »Predgovoru« pove, kaj je nameraval doseči s svojim spisom, namerč podatki le sliko:

1. kak velikanski pomen pripisujejo druge države obrtnemu šolstvu, in
2. kako naj se poprimemo mi tega važnega dela.

V ta namen je v drugem delu celi jugoslovanski javnosti začrtal nekaj smernic, ki so se po izkušnjah v drugih državah izkazale kot najboljše. V »Uvodu« povdarja veliko potrebo po kvalificiranem delavstvu in to pa moremo dobiti le iz obrtnih, strokovnih šol, strokovnih tečajev itd.

Profesor Presl je vsebino svoje dobro pisane knjižice razdelil v dva glavna dela. Po »Predgovoru« in »Uvodu« nam v prvem delu podaja »Zgodovino, razvoj in organizacijo obrtnega šolstva v posameznih državah«, kakor v Franciji, Angliji, Belgiji, Švici, Nemčiji, Rusiji, Ameriki (Zadnjih državah) in bivši Avstro-Ogrski monarhiji. Prvi del nam pravzaprav že pove in pokaže, kako malo in slabo je pri nas poskrbljeno za didaktično pospeševanje obrti in za izobrazbo delavskega in obrtniškega stanu v primeru z drugimi državami.

V drugem delu nas pisatelj natančno seznani s pomanjkljivostjo obrtnega šolstva v naši državi. Pisatelj nam daje tudi navodil ali smernice, kako naj ta veliki primanjkljaj izpopolnimo in se te težavne naloge lotimo, kajti ravno na obrtnem polju nas čakajo v najkrajšem času jako težke naloge, ki pa se morajo nujno izvršiti.

Prave obrtne šole smo imeli dosedaj le tri in sicer v Ljubljani, Zagrebu in Splitu. Strokovnih šol je nekaj več, toda skupno število tudi ne presega 16.

Veselo dejstvo je, da se je ustanovil v Belgradu industrijski obrtni muzej, a dosedaj je bil v tem oziru najpomembnejši »Dalmatinski deželni muzej za narodno umetnost in obrt« v Splitu.

Prof. Presl nam nadalje razvija misli o upravi in programu obrtnega šolstva — ter nam v teku svoje vestno sestavljene razprave poda tudi splošna načela za organizacijo te šolske panoge.

Od splošnih načel preide potem še k posebnim načelom, predlogom, mislim in nasvetom, ki naj bi se pri organizaciji našega obrtnega šolstva upoštevali kakor centralni obrtni zavodi (za domačo industrijo), učila, preiskuševališča; strokovna literatura; izobrazba strokovnega učiteljskega in študijske ustanove v. svrhu nadaljevanja in izpopolnitve obrtne (strokovne) naobrazbe. Na koncu nam poda še

kratek pregled strokovne literature o obrtnem šolstvu, ki pa je seveda v prvi vrsti francoska in nemška.

Dasi nistem nikak strokovnjak v obrtno-strokovnem (šolskem) vprašanju, vendar mirno trdim, da nam bo prof. Preslova razprava dolgo časa služila kot podlaga pri študiranju organizacije in reorganizacije našega bodočega obrtnega šolstva. Razprava nam v kratkih besedah pove vse, kar so druge moderne države že kot praktično dobre preizkusile oziroma uvedle na obrtno-šolskem polju. Prof. Preslov spis bo nudil dosti snovi in zrna v tej smeri in služil kot načrt za razne obrtne konference. Zato knjižico vsem obrtnim krogom toplo priporočam, naj si jo nabavijo ter jo pridno čitajo in študirajo. Spoznali bodo, kako mali in slabi smo še na polju obrti in industrije.

Urad za pospeševanje obrti naj pa bi priredil po vseh večjih trgih in mestih predavanja o potrebi strokovnega obrtnega šolstva. Za predavatelja pa naj bi naprosil g. prof. Presla, kateremu je obrtno (strokovno) vprašanje vsled proučavanja strokovne literature najbolj znano. Jugoslovanski obrtni, industrijski in obrtni krogi — bogataši — milijonarji, naj pa bi po ameriškem načinu na svoje stroške ustanovili nekaj prepotrebnih obrtnih šol.

Dr. V. R.

Gospodarstvo.

g Inozemske notne banke povišujejo obresti. Španska banka je dvignila obrestno mero na 6 %, da bi preprečila trajno padanje kurza pezetam in znižala cene življenskih potrebščinam. Obrestno mero so dalje zvišale banka v Bombaju in bengalska banka na 6 %, banka v Madrasu na 7 %.

g Hrvatska sveopća kreditna banka dd. in tuj kapital. Ravnateljstvo banke je sklenilo, da bo predlagalo izrednemu občnemu zboru, sklicanemu za 2. decembra t. l., da se delniška glavnica poviša od 16 na 50 milijonov kron in v to svrhu izda 85.000 komadov novih delnic po nom. 400 kron s pravico do dividende za l. 1921. Dosedanjim delničarjem se prepusti 40.000 novih delnic po kurzu 700 kron, dočim se bo ostalih 45.000 komadov rezerviralo predvsem v svrhu plasiranja v inozemstvu. Hrvatska sveopća kred. banka bo stopila v ožjo zvezo z Union Européen Industrielle et Financière v Parizu. Ta francoski zavod bo znatno sodeloval pri povišanju glavnice in se mu bo tudi pustilo eno mesto v ravnateljstvu.

g Živnostenska banka išče francoskega kapitala. Vrhovni ravnatelj Živnostenske banke dr. Jaroslav Preis je odpoval nedavno v Pariz. V finančnih krogih se pripoveduje, da je ta pot v zvezi z načrtom, da velika francoska skupina prevzame del akcijske Živnostenske banke, ki je radi nacionaliziranja mnogih tujih industrijskih podjetij primorana, da si pribavi novih sredstev, ki jih pa doma ne more dobiti.

g Posojilo poljski industriji. Mednarodni komite je podvzel potrebne korake, da se v svrhu pospeševanja industrije da Poljski posojilo 1¼ milj. funtov sterlingov. Komite bo vršil kontrolo, da se bo kredit uporabil v industrijske svrhe in sicer za nabavo volne, strojev, medi, antimona, kož.

g Nova tovarna v Virovitici. Ker so stroški za dobavo iz inozemstva in uvozna carina tako visoka, namerava Josip Zimerman v Virovitici osnovati tovarno za proizvodnjo tkzv. massenartikelnov iz lesa in kovine, kot so okovi za pohištvo, okna, vrata, postelje, galanterijsko in drugo blago. Ker tovarni te vrste nimamo, bo imelo podjetje gotovo lepo bodočnost.

g Vojni oddelek tovarne za municijo v Enzersfeldu, ki je letos še dobavljal strelivo Poljski, je popolnoma ustavil svoj obrat. Tovarna, ki obsega 50 poslopij, bo gotovo svoječasno zopet izdelovala municijo za Avstrijo in inozemstvo, sedaj obratujejo le oni oddelki, ki služijo mirovnim svrham: mehanične delavnice, livarna, popravilnica vagonov itd. Jugoslovanska železniška uprava je poslala svoje vagona v Enzersfeld v popravilo in plača popravilno v premožni in živilih za delavce.

g Delniška družba R. Th. Wagner, J. Biro in A. Kurz, ki ima sedaj osnovno glavnico 13.2 milijonov kron, bo zvišala to glavnico za daljnih 13.2 milij. kron.

g Svetovna produkcija volne znaša okoli 3 milijarde funtov, in sicer proizvajajo Zedinjene države in Kanada 318 milijonov funtov, južna Amerika 470 milijonov funtov, Evropa 798 milijonov funtov, Avstralija 742 milijonov funtov, Azija 273 milijonov funtov, Afrika 208 milijonov funtov. Ovae je na svetu okoli 592 milijonov.

g Produkcija sladkorja. Na Nemškem je bilo letos s sladkorno repo nasajeno 278.652 ha (lani 261.639 ha). Od 1. sept. 1919 do 31. maja 1920 je 269 nemških sladk. tovarov produciralo 7.077.585 meterskih stotov surovega sladkorja. S tem pokrije Nemčija polovico svoje potrebe. Na Francoskem se je pridelo letos za 250.000 ton sladkorja, t. j. 100.000 ton več kot lansko leto. Povišek znači 400 milijonov frankov. Na Ruskem obratuje 221 sladkornih tovarov, ki bodo pridobile okoli 13 milijonov pudov sladkorja in 4 milijone pudov sirupa (1 pu l = 16.38 kg).

g Odbor dunajskega veletrga se je sestavil 16. t. m. in bo imel nalogo, da sodeluje pri vseh vprašanjih dunajskega veletrga. Odbor tvori zastopniki zveznih ministrstev, Nižje Avstrije, dunajske občine, nižjeavstrijske trgovske in obrtne zbornice, policijskega ravnateljstva, zveze zavodov za pospeševanje obrti in 18 zastopnikov industrije, trgovine in obrti, ki jih voli strokovna skupina za zadeve veletrga v društvu Handelsmuseum. Na zborovanju se je dosegel sporazum, da se bo osnovala družba Wiener Messe-Aktiengesellschaft, ki bo podjetja trgovsko izvedla. Določil se je 13 članski pripravljalni odbor, da ukrene vse za ustanovitev družbe potrebno. V svrhe veletrga so že začeli adaptirati dunajske dvorne hleve.

g Posojilo mesta Zagreb. Zagrebsko mestno zastopstvo je sklenilo, da najame 75 milijonov kron za gradbo hiš v Zagrebu. To posojilo se bo doma plasiralo, in sicer so zaključili zagrebski denarni zavodi, združeni v »Savezu novčanih zavodov«, da predhodno podelijo mestu posebno posojilo v znesku 25 milijonov kron v obliki kontokorentnega kredita.

g Na Slovaškem odkrili sol. V županiji Bereg so našli velike sklade soli, ki je prvovrstne kvalitete in ne zaostaja za soljo v Bohinji in Višlji. Z eksploatacijo začne v kratkem.

g Omejitev češkega uvoza radi nedostajanja valute. V zadnji seji komisije za zunajo trgovino so sklenili, da se uvoz iz inozemstva radi nedostajanja tujih valut za 2 ali 3 mesece omeji. Omejil se bo zlasti uvoz celih fabrikatov.

g Promet z inozemskimi plačilnimi sredstvi na Ogrskem. Uradni list v Budapešti z dne 20. t. m. je priobčil vladno naredbo, ki določa, da se smejo v bodoče terjatve oseb, ki ne prebivajo v Avstriji, Jugoslaviji, Rumuniji ali na Čehoslovaškem, vpisavati v ogrski kronski vrednosti v dobro le z dovoljenjem glavnega zavoda avstroogrške banke v Budapešti. Isto dovoljenje je potrebno tudi za izvoz inozemskih valut, inozemskih čekov in inozemskih menjic.

g Tovarni promet z Bolgarijo. Med belgajskim železniškim ravnateljstvom in direkcijo bolgarskih državnih železnic se je sklenil sporazum, da bodo tovarni vagoni šli iz ene države v drugo direktno brez pretovorjenja v Caribrodu.

Sodišče in policija.

g Z Razdrtega. Francu Simončiču na Razdrtem je bil ukraden črn sedemletni konj vreden 8000 lir in dobro ohranjen voz, vreden 4000 lir.

g Poskušeni roparski umor. V Sv. Lenartu je l. 1898 v Trbovljah rojeni France Višnikar poskušal umoriti 51 letnega gostača Antona Hacea in mu je uropal obleko in denar v skupni vrednosti 4629 kron 26 vin.

g Velik vlom v Zalcu. Vlomljeno je bilo v trgovino Vizovišek v Zalcu. Rokovnjači so odnesli blaga v vrednosti 182.000 K.

g Tatvine. Na premikalnem kolodvoru v Zalogu je bilo ukradeno okno s štirimi šipami. — Moško kolo, vredno 2000 kron, je bilo ukradeno iz veže gostilničarja Jakoba Jesiha v Rudniku št. 20 Francetu Virantu z Ilovice št. 22. — Mizarstvu pomočniku Ivanu Vrhuncu je bil ukraden iz gostilne Marjane Marinko na Glincah površnik, vreden 1000 kron. — Mesarici Va-

leriji Doplikar na Glincah je bil ukraden bankovec za 400 kron. — Lesena ograjna vrata so bila ukradena pri gostilni Mali Triglav v Sp. Šiški. — Na ljubljanskem glavnem kolodvoru je bil ukraden trgovcu Dalle Nogre Cino iz Braganze v Italiji kovček iz rjavega kravjega usnja z vsebino. Dalle Nogre je oškodovan za 6000 kron. — Posestniku Martinu Smuku v Srednjem Logu št. 9 je neka neznana ženska pokradla obleke v vrednosti 2540 kron. — Mizarju Josipu Trepancu v St. Jurju ob južni železnici je odnesel njegov pobegli pomočnik Ludvik Kalan dva para čevljev, odejo in nahrbtnik, posestniku Francu Čretniku pa 200 kron denarja. — Janezu Lorigerju iz Vodrišne vasi je odnesel France Volarič obleke vredne 3000 kron, in ogoljufal Rotio Žogan za 60, Ivana Inkret pa za 40 K. — V kočevskem premožniku je bil ukraden 4.30 m dolg in 14 cm širok gonilni jermen vreden 1200 K. — Pri posestnici Josipini Hutter v Kuhlerjih št. 4 je bilo vlomljeno in so zločinci odnesli blaga v vrednosti 12.600 kron; posestnici Josipini Knez v Vidmu so pa vlomilci odnesli blaga v vrednosti 9820 kron.

g Aretirani defraudant. Detektiv Gerk je aretirani na Kongresnem trgu Franca Zavadlaja iz Brestovice pri Sežani, ker je po neveril meseca julija 28.420 kron. Zavadlaja je policija izročila deželnemu sodišču.

g Izvabljen kolo. Brezposelni brivski pomočnik Istvan Nemeth je prišel k svojem znanu brivskemu pomočniku Bogdanu Gređoševu in ga naprosil, naj mu posodi kolo, katero mu bo drugi dan vrnil. Ko Nemeth le ni vrnil kolesa, dasi je pretekli že več tednov, je Gređošev poizvedel, da je Nemeth zapustil Ljubljano, ne da bi mu bil vrnil 3000 kron vredno kolo.

g 300.000 baranjskih mark ukradel je v Zagrebu Franetović Božo. Kdor ga izsledi, bo dobil 2000 kron nagrade.

g Goljuli v skupnem znesku 40.000 kron je izvedel v Ljubljani l. 1892 v Splitu rojeni Josip Galinović in ubežal v Dalmacijo.

Za Miklavža se izda mnogo tisočakov večkrat za manjkoristno in malovredno blago. Starši in vzgojitelji ne mislijo na to, da so knjige najkoristnejše, najvzgojnejše in najcenejše darilo.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

priporoča za Miklavža:

Kržič, Angelček, List s podobami za deco. Letnik 1895, 1908—1909, 1911 do 1917, vezan po 18 K.

Kržič, Vrtec, List za mladino s podobami. Letnik 1908 do 1916, vezan po 30 K.

Zvonček, List s podobami za slovensko mladino. Letnik 1902, 1908, 1910, 1912 do 1917, vezan po 30 K.

Levstik-Smrekar, Martin Krpan z Vrha. Cena krasno opremljeni vezani knjigi s podobami 24 K.

Slapšak, Dedek je pravil... I. zvezek; Marinka in škrateljski. — Bom že šel 13 K 20 vin.

Slapšak, Turki pred sv. Tihom. Zgodovinska povest. 16 K 80 vin.

Rape, Dane. Povest za mladino s 4 slikami. 19 K 20 vin.

Ribičič, Kraljestvo čebel. Mladinski spis. 14 K 40 vin.

Mark Twain, Kraljevič in berač. Za ljudskošolsko mladino prirejena povest. 6 K.

Dr. I. Lah, Dore. Povest za mladino. 12 K.

Zbirke Spillmanovih povesti. Na razpolago so še sledeči zvezki: 2, 3, 4, 8, do 19, po 6 K, vezani po 7 K 20 vin.

C. Gočar, Bob za mladi zob. Pesmi za mladino. 14 K 40 vin.

Za Miklavža priporočamo tudi naš Skladni koledar za l. 1921. Cena 30 K. Žepni koledar za l. 1921. Cena 12 K.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. vis.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Termometer v F	Relativna vlaga	Skupna vlaga
24. 11. 24 h	745	-12	-	megla	-
25. 11. 7 h	744.9	-1.9	-	megla	-
25. 11. 14 h	745	-	-	megla	-

Vrtar, umetni in trgovski, neoženjen ali

vdovec brez otrok, več vsemu go en u cvetja, posebno vitnic, cikam in krizantem, more dobiti stalno dobro mesto v prvovrstni cvetli trgovini od 1. dec. dalje za svesto na vodstvo vrtnarje. Stanovalje prosto. Pismene ponudbe z označbo plače na trško: Prinč, salon cvetja, Zagreb, Duga ul. 8. 4747

Insertirajte v Slovincu!

Krepak deček 14h let išče mojstra za katerokoli obrt. Ponudbe na upravo Slovincu pod 4758.

Pielni stroj dobro o ranjen se kupi! Naslov pove urava pod št. 4763.

USMILJENKA

ruskega „Rdečega križa“ izobrazena ruska emigrantka, s 6 letno prakso po bolnicah in sanatorijih se priporoča zasebnim bolnikom. Ponudbe na: Ga. Nadežda A-eks. Tumanovskaja, Ljubljana, Kongresni trg 14. II.

Sprejme se pametna in poštena gospa ali gospodična k dvema odraslim otrokoma, ki bi znala tudi šivati, proti popolni oskrbi. Vprašaje v restavraciji pri „Slonu.“

Učenca, krepkega od boljših staršev išče trgovina z mešan blagom. Oni iz Vodmatskega okraja imajo premožnost. Ponudbe pod „Učenec 4746“ na upravo tega lista.

POSILANO.

V zadnjem času se širilo po Ljubljani govorice, da jaz nisem lastnik ali vsaj ne izključni lastnik hiše v Gradski št. 5 v Ljubljani, temveč da služim samo za kritje nekemu gospodarstveniku podjetju, ki boče to hišo in mojo v njej namerava obrt izkoristiti v svoje namene. Te govorice, ki občutno škodujejo mojemu kreditu in moji obrti, so popolnoma izmišljene in imenujem vsakega, ki bi jih vedoma širil, zlobnega lažnika in ga bom pozval na sodni odgovor.

V Ljubljani, 23. novembra 1920.

Jakov Kavčič, pekovski mojster v Ljubljani.

Učenca s primerno šolsko naobrazbo sprojme takoj A. Sušnik, železnica, Ljubljana, Zaleska c. 21.

Občinska hranilnica v Krškem naznanja v globoki zaost, da je njen dolgoletni član upravnega odbora in pravni konzulent, gospod notar

dr. Julij Pučko

danes v Gospodu zaspal.

Občinska hranilnica ohrani blagega pokojnika v hvaležnem spominu.

V Krškem, dne 22. novembra 1920.

Čevlji

tovarne

Peter Kratina & Co

Tržič

prodajajo se po znatno znižanih cenah.
Zaloga Ljubljana-Breg
na debele in drobno. Izdelki z jamčeno iz-
saga najboljšega usnja.

Širite „Slovenca“!

Čajno maslo,

5-10 kg. tedensko kdor bi ga lahko pošlal. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na »Hotel Slon« v Ljubljani.

LOKOMOBILA

stabilna, 40/50 HP angl. izdelek, ki se lahko kusi z žaganjem ali premogom, 5 am, le 8 let v obratu, popolno brezhibna ter sposobna za takojšnji obrat se proda. Cena 370.000 n. K. Naslov v upravnistvu „Slovenca“ pod št. 4774.

Prebrani

časopisni papir
kupi **ALOJZIJ PAUSCHIN**,
Ljubljana, Wolfova ul. 6.

Intelligenten ruski emigrant poučuje

ruščino

Honorar zmeren. Ponudbe na dr. Tuma-
novski, Ljubljana. Kongresni trg 14/II.

LEKARNA

bogato založena, v najživahnejšem
prometnem kraju, z okrajnim gla-
varstvom se proda. Ponudbe pod
»LEKARNA« na upravo Slovenca.

Proda se
trgovina

(s stanovanjem) z zalogo ur, gramo-
fonov in električnih predmetov v Ma-
riboru. Cena po dogovoru.

Naslov: Kočevar, Maribor,
Krekova ulica št. 2.

CEMENT „SALONA“

oddaja: Dr. Fran Jenko, Import &
Eksport, Ljubljana, Krekov trg št. 10,
I. nad. hodnik desno. Telefon 349. int.

Pokvarjeno koruzo

kupi velika ital. trdka. Ponudbe z
večje množine cif. Italija naj se naslove:
Unione, Tacito 50, Roma. Brzjavke:
Unione - Roma.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri člo-
veku in živali mazilo zoper srbečico.
Brez duha in ne maže perila. 1 lonček
za eno osebo po pošti k. 15/- post-
nine prost. — Prodaja in razpisa
lekarna Trnkoci v Ljubljani, zraven
rotovža. 1631

Miši, podgane, stenicice, ščurki
in vsa golazna mora poginiti ako porabite
mojo najboljšo preizkušeno in splošno hvaljeno
sredstvo, kot proti poljskim mišim k. 10/- za
podgane in miši k. 10/- za ščurke posebno
močna vrsta k. 20/- uničena za stenicice k. 10/-
uničevalno mazilo k. 10/- prasek proti mrčes-
kom k. 10/- in 20/- mazilo proti ušem pri ljudeh
k. 5/-10/- mazilo za uši pri živalih k. 10/- pra-
sek za uši v obliki in ornilu k. 10/- in 20/- uni-
čura proti mrčesu na sadju in zelenjavi
(antiv. rastlin) k. 10/- Prašek proti mravljam
k. 10/- Mazilo proti garjam k. 10/- Pošljite po
vsega Zavod in eksport
M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.
Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Asfalt-krovnna lepenka

s peskom ali brez peska kakor tudi

krovnne lepenke brez smole

dobavlja vsa količina takoj C.F. Weber, Aktiengesellschaft, Kratzau, Češka.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel,
modnih stvari, vezenin, finih žlic, rinčic za čevlje,
zapon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin in
orodja itd. Za obilen obisk se priporoča trdka

Jos. Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Najnižje cene na drobno in na debelo

Ustanovlj. 1901

Pisarna za revizijo železn. vozn. listov reklamacije in
tarifna pojasnila

SIEGFRIED WEINBERGER, GRAZ, Radeckystasse 10.

Reklamacije o previsoki voznini prekoračenju dobavne dobe, izgubi
blaga, poškodbah, dalje kalkulacije o voznini.

Dopisuje se slovensko in hrvaško.

Ustanovlj. 1901

Na prodaj!

Žičniki, specialni žebli, žičnisko železo, ploščevine, žice, žične
mreže, čevljarsko orodje, žage, sekire, žične vrvi, bakrene in železne
cevi, orodje vsake vrste dobavlja »HEMAG« Ges. m. b. H., Wien
VI. Papagenogasse 4, Telefon 6951.

Prvovrstne

Pfaff šivalne stroje

za šivanje, krojače in čevljarje z večletno
garancijo ter posamezne dele, igle, olje itd.
za vsakovrstne šivalne stroje priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Na prodaj popolnoma nov

Diesel-motor

za 40 k. s. teža kg 9800 na ogled pri trdki

STEBI IN TUJEC, elektrotehnično podjetje
LJUBLJANA, Resljeva cesta. Cena K 260.000.

Posluje po vsej državi.

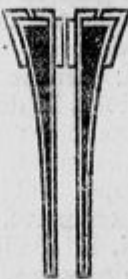
Delniška glavnica 3 milijone dinarjev v zlatu.

JUGOSLAVIJA

splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani.

Sklepa: 1. požarna zavarovanja, 2. življenjska
zavarovanja, 3. nezgodna jamstvena zavarova-
nja, 4. zavarovanja proti škodam vsled tatin-
skega vloma, 5. transportna zavarovanja, 6. za-
varovanja proti škodam vsled razbitja stekla,
7. zavarovanja proti škodam po toči.

Največji tu delujoči domači zavod. — Družba je
prevzela od »Graške vzajemne zavarovalnice«
in od zavarovalne družbe »Feniks« (požarni
oddelek) ves njihov kupčijski obstoj v naši
državi. — Najnižji tarifi, takojšnja izplačila škod.

Pisarne se nahajajo začasno v Sodni ulici 1 (Feniks) in na Gospodarski cesti 2 (Graška).

ZADRUŽNA
GOSPODARSKA BANKA D. D.
V LJUBLJANI

posluje začasno v prostorih Zadrugne zveze, Dunajska c. 38/1.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira
vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in
devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne
knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije
pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne Razredne Loterije.

Izplačuje svojim klijentom vsak znesek brez odpovedi v gotovini.